

SANĂTATE , OCROTIRI SOCIALE

| | |
|---|----|
| SANĂTATE , OCROTIRI SOCIALE..... | 1 |
| ----- | 3 |
| Guvern Maniu.Legislația I PNȚ.Sesiunea II, 1929/'30..... | 3 |
| ----- | 3 |
| 1. Mesajul Regal ,deschiderea sesiunii a II, 15 nov.'29..... | 3 |
| 2) Proiectul de Răspuns la mesaj, 22 nov.'29..... | 4 |
| 3) Petre Haneș (PNȚ, țărănist, deputat Ialomița) , discurs la mesaj, 28 nov.'29 | 4 |
| ▫ Eroii, orfanii de război..... | 4 |
| 4) N.Ghiulea *, Interpelare privind incidentele de la Lupeni , 27 nov.'29..... | 4 |
| ▫ Răspunderea Ministerului Muncii (vezi pe larg și context la Muncitorime)..... | 4 |
| ▫ Drepturile Muncitorimii | 5 |
| ▫ Muncitorii din Valea Jiului. (vezi pe larg și context la Muncitorime)..... | 5 |
| ▫ Valea Jiului .Realități | 5 |
| Ion Răducanu (ministrul Muncii) , răspuns lui Ghiulea, 12 dec.'23..... | 6 |
| 5) Virgil Solomon (PNȚ) ,Interpelare- Asigurările sociale - , 29 nov.'29..... | 6 |
| 6) Pompiliu Ioanițescu (PNȚ) , discurs la mesaj, 28- 29 nov.'29..... | 7 |
| ▫ Starea muncitorimii: Lupeni'29..... | 7 |
| ▫ Protecție socială..... | 7 |
| ▫ Boicotarea guvernului | 8 |
| 7) P.C.Andrei (PNȚ,stînga țărănistă) , discurs la mesaj, 16 dec.'29..... | 8 |
| ▫ Muncitorimea. Protecția socială..... | 8 |
| 8) Lotar Rădăceanu (PSD), discurs la mesaj,16 dec.'29..... | 9 |
| ▫ Politica muncitorească..... | 9 |
| 9) Mihail Ghelmegeanu (PNȚ, raportor la Răsuns la mesaj, deputat Ismail)..... | 9 |
| ▫ PNȚ : Legislație muncitorească..... | 9 |
| 10) Voicu Nițescu (Ministru de Stat) , discurs final la Mesaj, 17 dec.'29..... | 10 |
| ▫ Muncitorimea : impozite , chirii, locuințe | 10 |
| 11) Manifestul-program ,lansat la Congresul general PNL, 1-4 mai 1930..... | 10 |
| ▫ Problema muncitorească | 10 |
| ----- | 11 |
| Restaurația.Carol II, 8 iun.'30..... | 11 |
| ----- | 11 |
| Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31..... | 11 |
| 12) Virgil Solomon (PNȚ, ardelean, medic , deputat Odorhei) , 29 nov.'30..... | 11 |
| ▫ Legea sanitară..... | 11 |
| 13) dr.Nicolae Lupu (PȚ) , discurs la mesaj, 12 dec.'30..... | 11 |
| ▫ Sănătatea | 11 |
| ----- | 12 |
| Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Sesiunea extraordinară, iun-iul.'31..... | 12 |
| ----- | 12 |
| Proiect de modificare a Legii Asigurărilor Sociale, 13 iul.'31..... | 12 |
| ----- | 12 |
| Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932..... | 12 |
| ----- | 12 |
| 15.) Deschiderea Parlamentului.Mesajul Regal, 15 nov.'31..... | 12 |
| [Sănătate, muncă , ocrotiri sociale..... | 12 |
| dr.I.Cantacuzino]..... | 12 |
| 16.) dr.N.Lupu (PȚ), discurs la mesaj, 3 dec.'31..... | 13 |
| ▫ Sănătatea..... | 13 |
| ----- | 13 |
| Guvern Gh.Tătărăscu . Legislatura I .sesiunea ordinară . 1 febr.'34..... | 13 |
| ----- | 13 |
| 17) .dr.Hasnaș, interpelare : starea de decădere a instituțiilor sanitare, 24 febr.'34..... | 13 |
| 18.) Interpelări privind Casele de asigurări, 3 mart.'34..... | 13 |
| ▫ Casele de asigurări..... | 14 |
| ----- | 14 |
| Guvern Gh.Tătărăscu . Legislatura I .sesiunea extraordinară . 14 iun..... | 14 |

| | |
|---|----|
| Agricultura / Țărănimea..... | 26 |
| N.Marinescu..... | 26 |
| ♣ Sănătate și Asistență Socială ,..... | 26 |
| ----- | 26 |
| Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39..... | 26 |
| Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39..... | 26 |
| Gral medic N.Marinescu (continuă)..... | 26 |
| ----- | 26 |
| 38.) <i>Declarația -program</i> a noului guvern , 8 febr.'39..... | 26 |
| g-ral dr. N.Marinescu / 8 febr.'39..... | 27 |
| ♣ Sănătatea publică..... | 27 |
| 39.) Al.Rosetti ,Proiectul de <i>Răspuns la Mesaj</i> ,Adunarea Deputaților,13 iun.'39..... | 27 |
| Legislația muncii..... | 27 |
| Campania sanitară..... | 27 |
| 40.) Ion Agârbiceanu* (FRN, Publiciști și scriitori -Cluj) , la Mesaj, Senat 26 iun.'39 | 27 |
| ----- | 27 |
| ♣ Guvernul..... | 27 |
| Campania sanitară | 27 |
| 41.) Eftimie Gherman (Ex- PSD , FRN , Muncitori) , la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39.... | 28 |
| Reforma asigurărilor sociale | 28 |
| Deziderat : asistență medicală pentru țărani | 28 |
| 42.)Armand Călinescu (ex-PNȚ , prim ministru, ministru de Interne, ad-interim Armată | 28 |
| discurs -concluzie la dezbaterile la Mesaj , Adunarea Deputaților , 28 iun.'39..... | 28 |
| ♣ Guvernarea :activități sociale..... | 28 |
| Acțiunea sanitară | 28 |

Guvern Maniu.Legislația I PNȚ.Sesiunea II, 1929/'30

1. Mesajul Regal ,deschiderea sesiunii a II, 15 nov.'29

(DAD,MO.1, șed.din 15 nov.'29, p. 1-5)

[L.D : subtitlurile, parantezele, sublinierile, colorările , îmi aparțin]

La ora 12, Înalta Regență , însoțită de întregul Guvern, în frunte cu **Iuliu Maniu**,

[Sănătate,I.Răducanu]

Progresul științific din ultimul deceniu în materie de **organizare sanitară și asistență socială** pe de o parte, și **condițiile sanitare speciale** ale țării noastre , pe de altă parte, vor face necesară o **lege pentru organizarea sanitară** precum și aceea a **asistenței sociale și a educației populare**.

Numai rezolvarea armonioasă a acestor trei probleme va putea garanta vigoarea integrală fizică , intelectuală și morală a poporului nostru " (**ovațiuni prelungite**)

Pe lângă **legile de cadru general** ,veți avea de dezbătut și **proiectele de legi speciale** pentru **combaterea și prevenirea bolilor infecțioase** , a **bolilor sociale**, pentru organizarea **asistenței spitalicești**, a stațiunilor **balneo climaterice** , precum și proiectul de lege pentru **combaterea alcoolismului** " (p. 3) (**ovațiuni prelungite**)

[Ocrotiri sociale ,I.Răducanu]

"Unificarea celor trei regimuri de asigurări sociale , astăzi în vigoare , se impune imperios; ar situația financiară a instituțiilor de asigurări , cere **o reorganizare și o raționalizare a administrației lor**.

În consecință , veți avea să examinați **proiectul de lege** care își propune, în primul rând., să realizeze **unificarea administrației asigurărilor.**" (p. 3)

"Pentru **alinarea nevoilor populare** de la orașe ,trebuie urmărită realizarea unei politici largi de **construcții economice**. (**ovațiuni prelungite**)

În acest scop veți delibera **proiectul de lege** care,pe lângă alte înlesniri , prevede înființarea unei **societați naționale pentru construcții populare** , la care **Statul și comunele urbane** sunt chemate să **participe** alături de inițiativa particulară." (**ovațiuni**

prelungite)
Mesajul Regal, 15 nov.'29

2) Proiectul de Răspuns la mesaj, 22 nov.'29

(DAD, MO 2 , șed. 22 nov.'29 ,p. 10 - 13)
(Raportor M.Ghelmegeanu)

[Colorarea cu roșu, sublinierile și supratitlurile - L.D.]

[Sănătate]

Condițiile sanitare în care trăește poporul la noi, ne impune **datoria** de a da o atențiune specială pentru **organizarea sanitară, asistența socială, educația populară, combaterea alcoolismului și dezvoltarea asistenței spitalicești.**

[...][...][...] a **asigurărilor sociale** , în ce privește administrarea lor, susținând politica de realizări de construcției economice , odată cu **apărarea brațelor de muncă indigene.**

[...][...] Cu această convingere, **Adunarea deputaților** este hotărâtă **a da întreg concursul** său pentru **realizarea reformelor** privitoare la armată, justiție , instrucțiune publică, **sănătate și muncă.** (aplauze prelungite la PNȚ)

Raportor, Mihail Ghelmegeanu

3) Petre Haneș (PNȚ, țărănist, deputat Ialomița) , discurs la mesaj, 28 nov.'29 .

(DAD, MO. 5, șed. 28 nov.'29, p. 67- 72)

[LD.Titlurile, sublinierile, culorile , parantezele drepte, îmi aparțin.

Discursul întreg, în xerox. În calculator, dispersat problematic.]

Haneș /'29

▣ Eroii, orfanii de război.

/ Al doilea gând să meargă către **morții de pe câmpul de luptă**, și către **copii lor** rămași fără îngrijire.Pentru primii, "**o pioasă amintire**" , pentru cei din urmă , "**un apel călduros către guvern** " **să le poarte de grijă , în locul părinților** care s-au jertfit pentru țara de azi." " Mîhnirea noastră este mare că **acești copii nu sunt crescuți așa cum ar merita.**" De s-ar termina odată cu consecințele războiului ! (p. 67)

Haneș / nov.'29

4) N.Ghiulea * , Interpelare privind incidentele de la Lupeni , 27 nov.'29

a) (DAD, Mo. 4. Și 5, șed. din 27(p. 41-42) , 29 nov.(p. 79)

* Ghiulea este prof. de "Politică socială", militant în această materie, raportor pentru partea socială a Programului PT (congresul 1924) , redactor al părții sociale din Programul PNȚ (congresul 1926).

A lucrat și la ministerul Muncii, dar nu știu exact cînd .

Prieten cu Lupu , de care s-a despărțit la fuziune.

Ghiulea /

▣ Răspunderea Ministerului Muncii (vezi pe larg și context la Muncitorime)

Această lipsă din Mesaj, și **întîrzierea** ce s-a pus în **numirea unui comisar** în Valea Jiului , care să stea în permanență acolo, pentru a ține cumpăna între interesele întreprinderilor și cele ale muncitorilor, **înseamnă că, în resortul muncii** ,chestiunea **conflictului din Valea Jiului** a fost și este socotită ca un incident, un **incident dureros**, poate , dar **care a trecut** odată cu **înmormîntarea** morților, cu **ajutorarea** mizerabilă a văduvelor, cu **reluarea** ca mai înainte a lucrului, și cu **pedepsirea** capilor autorităților ,cari s-au făcut vinovați de modul cum au reprimat greva."

/ "**Problema socială** pe care o ridică conflictul de la Lupeni , cauza acestui conflict , **nu a fost înțeleasă de resortul muncii** , nici înainte de nenorocire -dovadă că a avut loc-nici **după** nenorocire , și nu e înțeleasă **nici astăzi** -dovadă că nu s-a luat nici o măsură ca o asemenea nenorocire să nu se mai întîmple nici la Lupeni, nici în altă parte."

I.M.Leon (PT) : Dar ați fost **secretar general la Ministerul Muncii.**

De ce nu ați luat măsuri ? (Ghiulea nu admite să fie întrerupt) [...][...]
Ghiulea /dec.'29

▣ Drepturile Muncitorimii .

" Muncitorimea din mine nu poate înțelege de a fi lăsată mai departe **prada exploatării neomenoase a întreprinderilor capitaliste** , care se bucură de toate ocrotirile , precum nu înțelege ca **glasul și revolta ei** să fie **înăbușite prin stare de asediu și baionete** ,astăzi mai puține , mâine mai multe , însă totdeauna suficiente , pentru ca ea să fie ținută , fără dreptate , în **aceeași stare de robie**.

Problema muncitorilor mineri și din întreprinderile izolate care cere o **reglementare legală a condițiilor speciale de muncă , o limitare a orelor de muncă** , o aplicare atentă a **măsurilor de siguranță** și stabilirea unui **minim legal da salariu** , trebuie neîntârziat rezolvată."

Ar fi trebuit ca **viețile nevinovate ce s-au stins și sîngele sărac** ce a curs la Lupeni, să înlădie rezistența **mentalității colonial-capitaliste a întreprinzătorilor și apărătorilor lor**, și **să nască o altă viață** între **robii regiunilor miniere** , pentru ușurarea suferințelor acelor robi, și liniștea țării. (p. 41)

/ "Dacă însă nici o jefă nu este îndestulătoare pentru ajungerea unui rezultat apreciabil aici, **guvernul național-țărănesc este dator să vie să impuie pe cale legală** , ceea ce **muncitorimea organizată a obținut pretutundeni** în alte țări, și să stabilească **o stare de drept**, în așa chip , ca niciodată un alt regim să nu poată reveni asupra recunoașterii **drepturilor muncitorimii ."**

b) N.Ghiulea*(PNȚ, stînga țărănistă, deputat de Cluj),Interpelarea, 12 dec'29 (DAD,MO 12, șed. 12 dec.'29, p. 252-264)

[L.D.atenție! vorbește după discursurile lui Madgearu și Maniu, din aceeași zi , față de Declarația PNL, care atăcase sever politica guvernului Maniu.

Trebuie legate cu acestea.Discursul întreg, xerox.În calculator,dispersat problematic]

-Șt.Cicio Pop : dă cuvîntul **deputatului Ghiulea**, să-și dezvolte **interpelarea** adresată ministrului **Muncii [I.Răducanu]** și ministrului de **Interne [Vaida-Voevod]**,în legătură cu **conflictul din 6 august 1929, la Lupeni.**

Ghiulea /'29

▣ Muncitorii din Valea Jiului. (vezi pe larg și context la Muncitorime)

"**Muncitorii din Valea Jiului sunt robi**.Nici o deosebire nu există între **condițiunile de muncă din colonii** și cele în care lucrează **muncitorii din Valea Jiului**.

Sunt robi prin **aconturile** pe care le iau de la Societate, **datorii** pentru cari, ca să le stingă, trebuie să plătească mai mult decît ceea ce au luat de la societate;

robi prin **salariile de mizerie** plătite de societate (aplauze la PSD) ,

robi prin **suferințele** pe cari trebuie să le îndure din partea **conducătorilor societății** , de la **supraveghetori pînă la ingineri."**

(În America, sub porunca evenimentelor din criza economică recentă de la bursa din New-York, marii industriași și comercianți- printre ei Ford - s-au adunat la **Washington** , sub președinția lui **Hoover** , și au hotărît ... **nu scăderea ci mărirea salariilor** .)

La Lupeni, altă concepție! : **salarii de robi** (1500-2000lei) ; **piață scumpă** ca la București ; de nevoie,întră **în mină și femeile, și copii**, sub 18 ani;**n-au spitale**, nici medici, nici dentiști.**Toate astea stau la baza conflictului de la Lupeni.**(p. 254)

Ghiulea /'29

▣ Valea Jiului .Realități .

Patronii Lupenilor au dat totdeauna **vina pe "agitatori" .**

Nenorocirea din **5 august 1929**, nu a fost prilejuită de agitatori.

Muncitorii aceia **au murit** strigînd că **nu au ce să mănînce !** Strigau :

<dați-ne salarii să putem trăi și vom munci! >;<cerem anchetă de 8 luni și ea nu vine! >

< În mine e mai rău ca în robie !> **(aplauze la PNȚ)**

Majoritatea muncitorilor sunt "țărani români care au lăsat brazda,

fie **îndemnați** de cei ce i-au convins să plece și peste Ocean ; fie **ademeniți** de cîștigurile din mine;dar **sunt țărani care suferă , robesc astăzi la străini** ,ca și înainte, fiindcă **societățile de la Lupeni**, sunt tot atît **stăpînite de străini** ca și înainte de război."

"Aș prefera să se închidă minele , ca toți **acești țărani să se întoarcă la căminele lor, la brazda lor** primitoare, **decît să-și lase energia, sănătatea și onoarea** în galeriile întunecate de la **Lupeni și din Valea Jiului ."**

Ghiulea /'29

După război, de cînd **s-au "comercializat" Lonea și altele, nu mai sunt controlate de stat, "sunt stăpîne, abuzează și tratează muncitorimea așa cum voiesc."**

Între 1919-1926, fără supraveghere , societățile din valea Jiului au calculat costul cărbunelui cum au vrut ; cu banii Statului, au reconstruit minele părăsite, au făcut drumuri, au adus mașini și noi instalații, cheltuid miliarde, și pe toate le-au pus ... în costul cărbunelui. **[L.D. dă statistici, cifre, bani cheltuiți, contracte colective încheiate, arbitraje, anchete, ziua de muncă de 8 ore , toate în beneficiul societăților și în detrimentul muncitorilor .I.Răducanu intervine, din cînd în cînd cu precizări .Este f. documentat]**

V.Rășcanu : Dle Ghiulea, cînd erați la Ministerul Muncii nu cunoșteți aceste cereri ?

-Ghiulea : Le-a cunoscut după Lupeni.

Muncitorii lucrează în **condiții mizerabile**; Maramureșenii mineri trăesc în niște **cabane parăginite, fără lumină, fără încălzire , multe fără apă, nehrăniți, nemîncați, neîmbrăcați .**

lau drumul **cîrciumii** : la o populație de 11.000 de lucrători (cca 20.000 suflete) , sunt **178 de cîrciumi; societatea** vinde în cantinele ei alcool, deci **"o alcoolizare urmărită cu sistem"** (p.259- 260)

/ **Legea minelor** prevede prohibiția muncii copiilor sub 18 ani ; obligația de a lua măsuri de aerisire în galerii, de armare a lor ; măști contra gazelor; etc.

S-a constatat că, în mină, **lucrează**, contra legii, **copii sub 18 ani; galeriile sunt surpate, neaerisite ; muncitorii nu au măști contra gazelor; etc etc...**

N.Ghiulea / dec.'29

Ion Răducanu (ministrul Muncii) , răspuns lui Ghiulea, 12 dec.'23

(DAD, M O. 12 , șed. 12 dec.'29, p. 264-265)

[L.D :Micul discurs al lui Răducanu ,a fost stupefiant! A respins orice vinovăție, a pomenit de cîteva măsuri penibile , nu a spus nimic despre tragedia de la Lupeni, și a rostit cîteva vagi directive "doctrinare" ale PNȚ, printre care "pacea socială " și ,pentru toate,.....a fost aplaudat de "majoritatea" PNȚ]

/ **Ministerul Muncii** , "a moștenit "o situație f. critică în Valea Jiului.**Guvernul liberal** concediasse cca **2.000 de lucrători**, existînd un **șomaj acut. " Societatea minieră** , avea de primit de la stat peste 700 milioane, iar CFR, își redusese comenzile.

Guvernul, președintele Maniu, a trimis un prim ajutor, **10 vagoane** cu făină, pentru a se distribui șomerilor. . (aplauze PNȚ)

"Să nu ni se facă nouă un proces de ideologie reacționară" ...cînd PNȚ apăra interesele de muncă ! **"Ministrul muncii stat-a el cu brațele încrucișate ?**

Fost-a el orb n-a avut nici o simțire socială pentru oamenii din Valea Jiului ?

DI.Ghiulea poate a uita ; permiteți-mi să vă aduc la fapte ." etc. etc.

/DI Ghiulea se plînge de numărul prea mare de cîrciumi, de alcoolismul din Valea Jiului.

A închis aproape 40 de cîrciumi ,

a interzis **vinderea băuturilor alcoolice** la cantine .

" [...] noi facem o **politică socială activă** pornită dintr-o **ideologie** care nu se găsește între zidurile mucegăite ale **birocrației** ; avem de luptat , în orice direcție, **spiritul nou luptă cu cel vechi** .Regret foarte mult cînd **spiritul vechi, ia cîteodată masca spiritului nou** . Însă **lupta** aceasta **între două lumi**, lupta aceasta **ceas de ceas**, trebuie să o ducem **cu tot elanul** . Sunt sigur că , peste toate durerile de azi, cu toate frămîntările de acum, **vom învinge și vom răzbi** către **pacea socială.**" (p. 64-65)

(Aplauze prelungite, îndelung repetate , la PNȚ)

N. Ghiulea ,I.Răducanu / Lupeni '29

5) Virgil Solomon (PNȚ) ,Interpelare- Asigurările sociale - , 29 nov.'29

(DAD, MO. 5,șed. din 29 nov.'29 , p. 79)

Față de încercările unor **"interesați"** , care ,prin anumite gazete , **"întrețin o campanie** cu unicul scop de a **zădărnici încercarea de reorganizare a instituției asigurărilor sociale "** se vede **nevoit să ceară ministrului Muncii** , anumite **dosare** , pentru a putea explica Camerii și țării **cum au fost administrate aceste fonduri ce se încasează regulat de la muncitori și patroni.**

Este perfect convins de **buna intenție a dr.Lupu** , cînd era în fruntea acestui Minister; dar împrejurările istorice și evoluția acestei instituții, au îngreunat perfecționarea ei.

Cu riscul de a indispupe pe Pistiner , **cere deputaților sociali-democrați să se ralieze**

guvernului "de a curma răul care există" .

Interpelarea :

- 1. Ce măsuri intenționează guvernul pentru ameliorarea Asigurărilor sociale ?
- 2. Clarificarea gestiunii din trecut ?
- 3. Bugetele pe ultimii 5 ani ,pentru a cerceta sumele plătite efectiv pe medicamente și comisioane , administrarea Casei...

Virgil Solomon / nov'29

6) Pompiliu Ioanițescu (PNȚ) , discurs la mesaj, 28- 29 nov.'29

(DAD, MO.5 , șed. din 28 nov.'29, p. 73- 90)

Pompiliu Ioanițescu / '29

▣ Starea muncitorimii: Lupeni'29.

/ Poate vorbi din mai multe p.d.v : cunoaște viața minieră din Valea Jiului ; se afla în biroul ministrului Vaida și a văzut "profunda d-sale emoție " când primea vești despre ce se întâmpla acolo. "**Guvernul nu are nici un fel de vină** în această privință; nu poate să aibă **nici un fel de vină** d. ministru de Interne , dr. **Vaida Voevod ."** (aplauze, aprobări, la PNȚ)

"Absolut nimeni . Conflictul în sine ca și pe victime **suntem datori a le deplînge și să ajutăm pe urmașii lor.**

Nimeni nu are dreptul să întrebuițeze acest conflict **ca armă politică** , între noi ; acele **victime** sunt datorite **numai și numai speculei patronale care împinge la desnădejde muncitorimea."** (aplauze PNȚ)

"În Valea Jiului , societățile cari exploatează acolo bazinul carbonifer , au ajuns să fie **atît de exploatoare și de speculante** a brațelor de muncă , încît oricine ar descrie , cît de mare talent ar avea, **viața minerilor**, ar fi mai prejos de realitate. Acei bieți oameni sunt **adevărați robi, adevărați negri**, și ca atare sunt tratați. Datorită faptului că **în mină nu există nici lucrări suficiente** , ca **viața lucrătorului să fie asigurată**, ca să nu se prăpădească toată vloga în el, **munca minerului este și mai chinuitoare.** Ei bine, cînd aceasta e situațiunea , cînd **salarizarea este cu totul nenorocită**, desigur că **se întâmplă conflicte** , căci **orice agitator care vine , profită de starea în care se găsește muncitorimea și o împinge la desnădejde.**

Pompiliu Ioanițescu / '29

"Dar nu numai acolo este așa ; **toată muncitorimea de la industria mare din România are aceeași situațiune.** Nici la **Reșița** nu e altfel, și acolo **muncitorii sunt speculați de către patroni** . [...] despre **contractele direcțiunii generale de la căile ferate ...**

-Șt. Mihăescu (PNȚ) : "**Sunt speculați și muncitorii și Statul și consumatorii ."**

P.Ioanițescu : Dar **ce salarii extraordinare încasează** conducătorii acelor societăți , fără măcar de a face ceva, cea mai mare parte din ei ? Dlor, **iau sume fabuloase** , mai multe milioane fiecare, și la **Reșița**, și la **Lupeni**, și la **Petroșani** , absolut peste tot.

P.Ioanițescu /'29

▣ Protecție socială.

" Ei bine dlor, cum e cu puțință oare ca **noi**, cari suntem **un partid democratic**, cari avem **în programul nostru ajutorarea și ridicarea muncitorimii** , să nu venim cu **legi urgente** , fără nici un fel de întârziere , pentru ca **să ameliorăm situația lucrătorilor ?**

Suntem datori **să le facem situația mai bună**, pentru că cred că **Statul are dreptul de a interveni** acolo unde este **speculă**, unde se produce **mizerie** din cauza speculei și unde **viața muncitorilor este batjocorită ."** (aplauze la PNȚ)

[L.D. **Pompiliu** parcă îl ajută pe **fratele D.R.**, nu numai în **treburile ministerului de Interne**, ci și în **preocupările sale social- muncitorești !**

Aceasta este ,oare, "stînga" țărănistă sau... este tot politicianism ?!]

/ Subsecretarul de stat de la Interne , **Mirto**, a făcut în timpul vacanței o cercetare în **localitățile muncitorești.**Cunoaște raportul său. "**Este o situație intolerabilă**".

"Ei bine, dlor, aici **nu trebuie să facem oportunism întru nimic** ;

aici trebuie să vină legile sociale. " Posibilități există, pentru că

aceste industrii sunt furnizoarele Statului, care la **contractele** pentru furnituri , trebuie să pună **condiții pentru muncitori**. (aplauze la PNT)

/ **Dacă cerem patronatului particular să aibă grijă de muncitori, "nu trebuie să tolerăm Statul patron** , sub orice formă a lui, **să facă același lucru** și el ca și particularii ." (Situția de la Regia monopolurilor statului și de la Regia autonomă a c.f.r.) Nu am cuvinte de mulțumire pentru fostul ministru de finanțe, **Mihai Popovici**, care a dat deîndată **sporul de salarii lucrătorilor de la regie**, încît situația lor este superioară celor de la cfr.

La cfr "este o adevărată nenorocire ." **"Nu putem să închidem ochii**, să mai lăsăm ca toți acei **lucrători de la ateliere** , cari, în cea mai mare parte, sunt aici în Capitală, în văzul tuturor, să mai trăiască **mizeria cumplită** de pînă acum, și de cari, pînă azi, **nimeni nu s-a ocupat** sau, în orice caz, **organele conducătoare ale căilor noastre ferate** , **prea puțin s-au ocupat ."** (aplauze la PNT)

Acolo **unii au salarii de milioane**, iar **muncitorii au 2-3.200 lei pe lună !** și fac servicii de la **6 dimineața, pînă la 4 după amiaza** , fiind obligat să mănînce la atelier din mîncarea lui, încît ... **"este de mirare cum pot să-și ducă viața acești oameni."** **"Eu sunt scandalizat de ce se întîmplă.** O vită dacă are omul, și tot o îngrijește, pe cînd **Statul -patron** nu-și vede de muncitorii lui." (p. 85-87) Pompiliu Ioanițescu /'29

▣ **Boicotarea guvernului .**

Noi, parlamentarii, nu putem renunța la **dreptul nostru de control**.

Cînd va veni bugetul cfr, nu putem face o **"moțiune de neîncredere"** față de directorul căilor ferate ? "De sigur că da. " (descrie **condițiile inumane** în care se muncește la **depozitul de locomotive**, cu mijloace " **primitive** " , în timpul iernii)

"Noi care cunoaștem de aproape viața funcționării și a muncitorimii căilor ferate române, **am constatat un fapt** , că și în București, și în restul țării,

o serie de funcționari superiori , ingineri, boicotează măsurile direcțiunii căilor ferate , **opresc aplicarea bunelor dispozițiuni** ,iar cînd lucrătorii și funcționarii se plîng, li se spune :

<acesta este **ordin de sus** , de la **partidul** pe care **voi l-ați adus la putere !** >

Este , dlor, **o boicotare pe față** (aplauze la PNT)și **o combatere a tuturor acțiunilor noastre bune ."** El a spus acest lucru la Guvern.

Pompiliu Ioanițescu'29

7) P.C.Andrei (PNT, stînga țărănistă) , discurs la mesaj, 16 dec.'29

(DAD, MO. 14, șed. din 16 dec.'29. p. 318-324)

[L.D-Discursul integral, xeroxat ;în calculator, dispersat problematic]

Andrei / '29

▣ **Muncitorimea. Protecția socială.**

[L.D.:împrumut doctrinar socialist : **protecția socială, identificată cu democratismul economic.**Alții vorbiseră de "datoria " față de contribuția socialiștilor la emanciparea țărănilor...]

/"Dar **concepția noastră este mai amplă și programul nostru mai dezvoltat** , căci democratismul, a cărei realizare am început-o în formă politică , tînde să se extindă și în alte domenii ale vieții publice, în primul rînd în viața economică. Am început, dlor, și **democratismul economic**.

Prin democratism economic am înțeles să facem din **orice muncitor un colaborator** și un **agent responsabil** în procesul **economiei naționale."**

/Din **Legea contractului colectiv de muncă** se întrezărește această **idee directivă**.

/ Sperăm ca în **Legea camerelor de muncă** și a **asigurărilor sociale**, pe care le anunță Mesajul, se va face un pas înainte și se va vedea tendința **democratismului economic pe care-l reprezentăm**.

Lotar Rădăceanu : "Deocamdată se vede numai **biurocrația** în proiectul acesta."

Iacob Pistiner : "**Biurocrațismul** funcționarilor,[...] în legea asigurărilor."

Dr.Lupu : Nu mai scrie dle Rădăceanu, că o pățești ... (Ilaritate)

V.Madgearu : "**Democratismul și socialismul sunt frați buni**"

P.Andrei : La congresul sindicatelor germane (Hamburg, sept.'28) raportorul

congresului (Naphtaly) "definea **democratismul economic** așa cum îl înțelegem noi, **partidul democratic național-tărănist.** " [L.D.:atenție la adaosul "**democratic**"] [...]
(P.Andrei susține că în toate legile regimului PNȚ - a comercializării, a minelor, a creditului agricol, a contabilității- interesele colectivității sunt puse pe primul plan. (p. 320)
Petre Andrei /dec.'29

8) Lotar Rădăceanu (PSD), discurs la mesaj,16 dec.'29

(DAD, MO.14, ședința din 16 dec.'29, p. 325-331)

[L.D.discursul integral xeroxat.In calculator,dispersatproblematic

Ultimul orator social-democrat,la mesaj ;dupa toate discursurile, disputele si polemicile PNȚ-PSD; după "provocarea" lansată de PetreAndrei]

Rădăceanu / dec.'29

▣ **Politica muncitorească.**

Colegii social-democrați au vorbit despre **politica muncitorească a guvernului:**

Nerespectarea și neaplicarea legilor fundamentale:**ziua de muncă de 8 ore ;**

contractul colectiv de muncă; repausul duminical;

Cu toate acestea , d. **Andrei** vorbește de... "**democrația economică**" !

"Noi trebuie să vă declarăm că nu o vedem deloc."

/ Noi avem de făcut în această materie a politicii muncitorești , o serie de

revendicări capitale (în afară de cerința aplicării legilor existente

- **Legea asigurărilor sociale;**

- **Legea Camerelor de muncă;** (p. 330)

Lotar Rădăceanu / dec.'29

9) Mihail Ghelmegeanu (PNȚ, raportor la Răsuns la mesaj, deputat Ismail)

Discurs -concluzie , 17 dec.'29

(DAD, MO 16, șed. 17 dec.'29 , p. 355-366)

[**LD** : discursul integral, xeroxat.În calculator, dispersat problematic.

Deși a spus că nu va polemiza cu PNL, întregul lui discurs nu a fost altceva ,

decît **o antiteză PNȚ-PNL** Accentul pe o argumentare metamorfozată semnificativ :

PNȚ - partid de "centru", de "echilibru", de "arbitraj", de "armonizare"

între stînga (PSD) și dreapta (PNL);nimic despre Lupeni.]

Ghelmegeanu / dec.'29

▣ **PNȚ : Legislație muncitorească.**

[L:D: din nou pune accent pe **poziția "democratică "** a **PNȚ**, între **stînga socialistă** și **dreapta liberală**, dar argumentele sunt livrești și pătimeșe .]

/ "Politica partidului nostru nu este lipsită de această clar vedere, [...] pentru că am inugurat o politică muncitorească , care dezvoltîndu-se în mod treptat , poate să asigure clasei muncitorești toată siguranța materială , în măsura posibilului."

- **Mirescu** : "**De ce fel de liniște** poate fi vorba cînd **30.000 de oameni mor de foame în stradă ?**

- **Ghelmegeanu** : "Dacă vrei să judecați **opera partidului nostru** , vă rog să vă gîndiți că , **spre deosebire de partidul liberal**,

noi nu ne-am afirmat în opoziție ca niște **demagogi** și la guvern ca niște **reacționari**, ci , între cele **două politici muncitorești** posibile,

una, **a individualismului liberal**, care recunoaște muncitorimii numai **dreptul de a fi liberă**, drept care de cele mai multe ori se transformă în **libertatea de a muri de foame** și între **politica socialistă** , care **neagă însăși principiile așezării capitaliste**, **noi inaugurăm politica democrată a statelor civilizate** , în materie muncitorească, care este cu atît mai **de preț** , cu cît **se face de noi în mod nesilit "**

/ "**Această politică muncitorească**, încă din sesiunea trecută a fost începută prin **Legea contractelor de muncă** și a **Convenției colective de muncă**, care, orice ați spune dvs, **deși nu prevede un minimum de salariu**, totuși, **în fapt**, din aplicarea convențiilor colective, de la caz la caz, **se ajungela fixarea unui minim de salar** , nu pe calea reglementară a unor legi, ci pe calea statuării de fapt."

(**protestări și negațiuni la PSD**)

/ Apoi, în Mesajul actual, se anunță înființarea acelor "**Camere de muncitori**", care vor putea avea **reprezentare în Senat**...[...][...]

/ "Se anunță apoi prin Mesaj, **reformarea sistemului de asigurări sociale** și d-voastră care **acum îl criticați, aprioric**, spunînd că va reprezenta mai mult autonomia funcționarilor" Recomandă social-democraților să judece drept , fără părtinire, politica muncitorească a guvernului.

/ **S-a creat o comisie** (ministerele Muncii, Comunicații, Industrie)pentru găsirea mijloacelor de ajutorării șomerilor...

-Mirescu : "**Refuzăm filantropia .Noi cerem să se recunoască muncitorimei o asigurare de șomaj cinstită , nu sub formă de pomană "** (p. 364)
Ghelmegeanu / dec.'29

10) Voicu Nițescu (Ministru de Stat), discurs final la Mesaj, 17 dec.'29

(DAD, MO.16, șed. din 17 dec.'29, p. 367-373)

[L.D : discurs integral, xeroxat;în calculator, dispersat problematic;

Parantezele, sublinierile, culorile, semnele ... îmi aparțin .

Vorbește în numele guvernului, trăgînd concluziile la dezbaterile la Mesaj.

Nici o vorbă despre Lupeni'29]

Nițescu / dec.'29

▣ **Muncitorimea : impozite , chirii, locuințe .**

/ "**Impozitele votate de acest Parlament, nu privesc pe cei săraci, [!!!]**

ci pe cei ce au puțină să plătească.În ce privește încasarea lor, de sigur, noi trebuie să **le încasăm legal** , de la toată lumea.

DI.ministru de finanțe [Madgearu] a arătat însă că **cei de la care se tinde să se**

încaseze la timp și integral impozitele , sunt în primul rînd , **oamenii avuți. [!!!]**

Circularele date de Ministerul de Finanțe **vizează** mai ales **pe aceia cari** ,

[...] **Aceasta este năzuința , o repet, a Ministerului de Finanțe.**

Sunt **restanțe mari** , mai ales **la cei bogați** , și în special **la succesiuni."**

/ "**Dnii socialiști** cari cunosc acest lucru , ar putea mai degrabă **să arate** că **populația**

muncitoare trăește foarte greu , că nu se ajunge cu **salariile de mizerie** ,

că **șomajul** a început să ia proporții și la noi, și să găsească , de acord cu guvernul ,

soluțiile potrivite pentru **remediarea acestor rele.**

Nu-i înțelegem însă deloc **cînd afirmă că guvernul îngreuiază clasa muncitoare**

și că tocmai **acest guvern caută** ca sarcinile țării să le acopere cu **impozite** smulse de la

clasa muncitoare !

/ Consiliul de Miniștri a acordat suma de **50.000.000 lei** ca acout pentru construirea unor

case pentru oamenii săraci , iar **problema chiriilor este în studiu.** (p. 370)

Voicu Nițescu / dec.'29

11) Manifestul-program ,lansat la Congresul general PNL, 1-4 mai 1930

(BCS, fond Saint-Georges, pachet XLV,ds.4 , fila 84- 104)

[**LD:** text integral, fișe de mîină, introdus în calculator.

Capitolele , dispersate problematic.Subtitluri,sublinieri, paranteze, semne, etc, îmi aparțin.

Atenție ! : document programatic , doctrinar, cu care PNL lansează oficial bătălia pentru

răstrumarea de la guvern a PNȚ ; își fixează coerent și cuprinzător toate componentele

și direcțiile de luptă; răspunde (doctrinar și politic) tuturor actelor PNȚ considerate de el

ca dezastruoase, periculoase, distructive, eronate, nerealiste, nefondate.

Prin comparație cu programul PNȚ de guvernare, se pot determina concepțiile comune

dar ,mai ales, diferențele și divergențele privind guvernarea României.

De la părăsirea guvernării , cel mai consistent și amplu document.]

PNL / mai '30

▣ **Problema muncitorească .**

/"**Într-o țară săracă și cu o industrie în suferință,**

soarta muncitorilor nu poate fi înfloritoare.

De aceea , **problema muncitorească** este strîns **legată de o bună politică industrială.**

Potrivit **idealului de solidaritate și înfrățire socială** care însuflețește întrega lui **doctrină**

,PNL se va strădui să stabilească o cât mai **armonică și intimă colaborare** între **capital și muncă** ."

/ Pri pregătirea unei **largi legislații sociale** ,ce va oglindi interesul ce-l poartă clasei muncitoare , **problemele muncitorești vor fi rezolvate** în spiritul vremurilor :

-**Contractul de muncă** și urmărirea lui ;

-Înbunătățirea **condițiilor materiale , fizice și morale** ale muncitorilor;

Întrebuințarea în întreprinderi, a **muncii naționale** , **[Atenție LD !]**

pentru toate categoriile de salariați;

Organizarea și propășirea **asociațiilor muncitorești** , a **Camerelor de muncă**, al Consiliului Superior al Muncii, a **creditelor muncitorești** ;

Prevenirea , stăvilirea și reducerea **șomajului** ;

Jurisdicții profesionale rapide și necostisitoare ;

Reorganizarea , unificarea, extinderea **Asigurărilor Sociale** ;

Executarea conștiințioasă a **legilor ocrotitoare** ale muncii și persoanei muncitorului ;

Construirea de **locuințe ieftine** ;

Pregătirea și orientarea **profesionale** ;

Educația morală și culturală a muncitorilor ; (p. 99)

Manifest-program / mai'30

Restaurația.Carol II, 8 iun.'30

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31

12) Virgil Solomon (PNȚ, ardelean, medic , deputat Odorhei) , 29 nov.'30

(DAD,MO, șed.din 29 nov.'30 , p. 106-108)

[LD: discursul integral, xeros; în calculator, dipersat problematic]

Atenție ! Interesant,lucid, echilibrat, original,sincer, liberal,disciplinat manist, cu simpatii vaidiste clare, adaptat României întregite.]

Virgil Solomon [medic] / nov.'30

▣ **Legea sanitară**

"Eu socotesc că **este imposibilă o democrație rațională**, fără să facem **educația desăvârșită a poporului**.

Cea mai necesară parte a acestei educații, ar fi acea **pe tărîmul sanitar**.

Legea sanitară cred că **satisface întru toate această necesitate** și ne dă posibilitatea ca **să desăvârșim programul nostru** " (p. 108)

Solomon / nov.'30

13) dr.Nicolae Lupu (PȚ), discurs la mesaj, 12 dec.'30

(DAD, MO 19, ședința din 12 dec.'30, p. 276- 284)

[LD: discurs integral,xerox ; în calculator, dispersat problematic; Supratitluri, sublinieri, paranteze, îmi aparțin.

Dr.Lupu este, acum, mai în largul lui decât în 1928 ! Este cel mai dur discurs.

Multe din afirmații sunt adevărate. Pretinde că vorbește pentru **rege și țară**.

Jubilează răutăcios, parșiv, demagog, la situația critică în care este guvernul și PNȚ.

Dar nici din Guvern, nici din Parlament, nu-l mai contrează nimeni , de calibru.]

Lupu / dec.'30

▣ **Sănătatea .**

A fost la noi un **scriitor francez, Romier**, și la o simplă observație superficială , a scris și a conferențiat , că primul lucru de care suferă țăranul român ,

este o **stare permanentă de subnutriție** , un **popor** cu vitalitate slăbită , **subnutrit**.

Profesorul Gusti , a inițiat niște cercetări adânci în viața satelor.

A fost în vreo 4-5 sate și a făcut diverse constatări.

La Nereju (Vrancea) , a constatat că în 2 ani, s-au schimbat 5 medici ;

În 1925, în registru figura doar 1 bolnav ; la examinare, din 90 examinați, 40 erau sifilitici, 12 tuberculoși ; pe fiecare cap de familie , se bea annual cîte 150l de rachiu !

Dr. Gliesman (care scrie cu pseudonimul "Doctorul Ygrec ") spune că dacă în 1925, au fost depistați 135.000 bolnavi de **sifilis**, în 1927- 140.000, în 1928-146.000, în 1929-150.000 , dar se evaluează că ar fi cca 500.000!

Învățăutul, umanitarul,și **filantropul dr Irimescu**, care și-a făcut din aceasta un apostolat,și un martiraj din viața lui (**aplauze prelungite**) , luptă fără să aibă ecoul necesar cu acastă opinie publică ! cca 1 milion de **tuberculoși**, dintre ei, 200.000 sunt cu leziuni deschise, mor pe an , 50.000 de oameni ;

Pelagra , care dispăruse după război, a reapărut; dr.Bănescu (Mehedinți) l-a spus că sunt cam 10 la 1000 oameni.

"Trebuie luate măsuri de organizare sanitară , alta decît ce ați pus dvs în Legea sanitară." S-a regesat față de situația dinainte de război ! (p. 282)

Lupu / dec.'30

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Sesiunea extraordinară, iun-iul.'31

dr.I.Cantacuzino , ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale,

Proiect de modificare a Legii Asigurărilor Sociale, 13 iul.'31

(DAD, MO 28, șed. din 13 iul.'31, p. 1151)

"Problema asigurărilor sociale , menită să facă una din **preocupările principale în țările civilizate**, a conducătorilor ce se îngrijesc de **soarta claselor nevoiașe**,

[LD:numai ?] se găsește astăzi în țara noastră îndrumată **spre cale de rezolvare**.

" Ținînd seama de marile interese ce stau la baza unei astfel de **reforme sociale** , am instituit pe lîngă Departamentul nostru, **o largă comisiune** alcătuită din **specialiști** , cum și **reprezentanți ai patronilor și salariaților** , pentru studiul cît mai amănunțit a **principiilor** ce stau la baza **noii legiuri de asigurări sociale**.

"În proiectul de lege ce înfățișăm, ținem însă cu o zi mai devreme să putem aduce o **clarificare** asupra unei singure **ramure de asigurare** și anume : asupra **accidentelor de muncă** și în special asupra **conducerii și administrației Asociației patronale**."

Asociația patronală, constituită în baza legii din 1912, va funcționa și în viitor, cf. statutului ei.Ceea ce se urmărește este de a da asociației un

Consiliu de conducere ,control și îndrumare , numit de Minister.

Legea va fi provizorie și tranzitorie...

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932

15.) Deschiderea Parlamentului.Mesajul Regal, 15 nov.'31

(DAD, MO 1, șed. din 15 nov.'31, p. 1- 4)

[.....]

[**Sănătate, muncă , ocrotiri sociale**

dr.I.Cantacuzino]

" În materie de **organizare sanitară** , preocupările noastre vor fi îndreptate mai ales spre problema **ameliorării circumscripțiilor rurale și a combaterii**, pe o scară cât mai largă, a **boalelor zise sociale**. În cursul acestei sesiuni vi se va supune un proiect de lege privitor la modificările de adus actualei **legislațiunii sanitare** și un altul prin care, pentru prima oară, se va realiza **unificarea legislațiunii** noastre , atât de dispartată, în materie de **asigurări sociale** ." (**aplauze la majorități**) (p. 4)
Mesajul regal, 15 nov.'31

16.) dr.N.Lupu (PT), discurs la mesaj, 3 dec.'31

(DAD, MO 14, ședința din 3 dec.'31, p. 279-286)

[LD: este ultima zi de dezbateri la Mesaj.Președintele camerei roagă oratorii să-și scurteze discursurile, pentru a putea vorbi cât mai mulți.

Imperturbabil, **Lupu ține unul din cele mai lungi discursuri** , spre exasperarea celorlalți
Chestiune de Regulament : roagă **să nu fie întrerupt**, și toate chestiunile să i se pună la sfârșitul discursului.**Repetă aluziv** că trebuie să-și spună părerea despre guvernare , pentru că ... dacă "**mîine-poimîine**" **guvernul cade**, să nu poată fi trasă la răspundere și opoziția, deci și partidul său]

Lupu / dec.'31

▣ **Sănătatea.**

"Mă doare în suflet cînd mă gîndesc la cele ce spunea colegul meu, dr.Trifu, că **20.000 de neveste mor pe fiecare an, din cauza facerii**.[...]

3 milioane jumătate de copii au murit , din lipsă de îngrijire , pentrucă nu se fac toate sacrificiile necesare pentru **serviciul sanitar** , care este astăzi **mai rău** decît atunci cînd am intrat eu ca medic de plasă. " (**aplauze**) (p. 284)

Lupu / dec.'31

LD : adu de pe unde ai ... chestiunile de sănătate din guvernarea PNȚ, sub ministeriatul lui DRloanițescu

Guvern Gh.Tătărescu . Legislatura I .sesiunea ordinară . 1 febr.'34

17) .dr.Hasnaș, interpelare : starea de decădere a instituțiilor sanitare, 24 febr.'34

(DAD, MO 11 , șed. din 24 febr.'34, p. 422)

Interpelează pe ministrul Sănătății, Muncii și ocrotirilor sociale :

1. Asupra **stării de decădere a tuturor instituțiilor sanitare** și de îngrijire a suferinzilor ;
2. Asupra întinderii îngrijorătoare ce au luat **maladiile contagioase și bolile sociale** ;
- 3.Asupra mării **mortalități infantile** și cauzele ei ;
- 4.Asupra **bugetului de mizerie** al Ministerului Sănătății , din ce în ce mai insuficient ;
- 5.Asupra **atenției puține** date , de la descentralizare , **de autoritățile locale** , instituțiilor sanitare
6. Asupra **instituțiilor parazitare ale ministerului.**

Cere urgență

[LD : a doua zi, ministrul **C. Dimitriu demisionează** - nu știu dacă de asta - și în locul lui vine **dr.I.Costinescu**]

Dr.Hasnaș / 24 febr.'34

18.) Interpelări privind Casele de asigurări, 3 mart.'34

(DAD, MO 17, șed. din 3 mart.'34, p. 568)

? Nu știu cine / anunță interpelare , anunță interpelări și Aurel Milea și Leon Scridon
Răspunde ministr. [I.Costinescu](#)

▣ Casele de asigurări

Sunt astăzi **Case de asigurări locale** care nu justifică existența lor .
Descentralizarea a acordat **libertatea de organizare a Caselor** și ,
în centre în care instituția , din lipsă de asigurați, respectiv lipsa fondurilor, nu-și putea
dobândi veniturile necesare .

Dacă **în regiunile industriale** - ca Timișoara, Dâmbovița , Prahova ș.a. - **veniturile
corespund sarcinilor pe care le are Casa respectivă, din contră, în alte regiuni** - ca
Basrabia , nordul Moldovei, Oradea Mare, Satu Mare , Dej ș.a. - **nu pot recupera
veniturile** , nu pot asigura asistența și, deci, **nu-și justifică existența**

Legea de unificare , sub regimul căreia funcționează astăzi Asigurările, **a suprimat
pensia de bătrânețe** , fapt de care , **populația asigurată se resimte dureros.**

Prin înglobarea la categoria asiguraților și a altor grupe de muncitori, decât cei manuali,
lipsa asigurării de bătrânețe reprezintă o inechitate , care trebuie reparată.

Serviciul de securitate și și de **prevenire a accidentelor** , astăzi este inexistent .
[dr.I.Costinescu](#) / răspunde

Întrucât **Casa autonomă a asigurărilor** , prin însăși titlul ei **este autonomă**, vă rog să-mi
dați voie **să vă răspund poimăine, după ce mă voi documenta**

[Guvern Gh.Tătărescu](#) . Legislatura I .sesiunea extraordinară . 14 iun.

[dr.I.Costinescu](#) - Muncă și ocrotiri sociale .

19.) Radu Lascu (PNL-g) : starea spitalelor și cabinetelor medicale , 25 iun.'34
(DAD, MO 6 , 25 iun.'34 , p. 119)

[LD : pentru a exemplifica **mecanismul parlamentar de control : interpelatorul lansa
întrebarea , lansând chestiunea preocupantă , iar ministrul era dator să-i pună la
dispoziție dosare și acte ... pentru a-și putea dezvolta interpelarea . Abia apoi el își
dezvolta p.d.v, iar ministrul se pregătea și el pentru răspuns.]**

Întreabă pe ministr.Sănătății

La sfârșitul sesiunii ordinare, s-a votat cu o rezezițiune nepermisă, **o serie de legi** prin
care **diferite orașe** au obținut **împrumuturi pentru scopuri edilitare** , cu o **lipsă de
control** și cu o **îngăduință nemaipomenită** în trecutul **parlamentului**, care **s-a
transformat într-un birou de înregistrare !**

" N-am văzut **nici unul din aceste împrumuturi destinat spitalelor** , dispensarelor,
cumpărării de instrumente sanitare , medicamente etc etc...

Se pare că este **o dezinteresare fără precedent** în ce privește **sănătatea populației**
noastre .

În special la țară, unde ar fi trebuit să se îndrepte toate atențiunile , **nu s-a făcut** din
p.d.v.sanitar , **decât f.puțin**, găsindu-se **în situație de inferioritate** revoltătoare ,**față de
situația de dinainte de război**. **Spitale nereparate**, unele dărâmate, material sanitar
absolut incomplet, lipsă totală de medicamente, **medici insuficienți, personal sanitar
insuficient**, retribuit cu lefuri de bațjocură.

Din lipsă de medici suficienți la țară, în cazuri de epidemii, **bolnavii** în loc să fie
izolați, **sunt purtați zeci de kilometri** , în condițiuni mizerabile, **până la spitale**,
operațiune care se termină mai totdeauna **cu decesul bolnavilor**, încât **scade
încrederea în medici.**

Această situație nenorocită trebuie să înceteze .

Se simte nevoia ca **cel puțin toate spitalele existente înainte de război , să fie puse
în funcțiune** , cu personal sanitar suficient și medicamente îndestulătoare .

Circumscripțiile medicale trebuie **înmulțite**, în raport cu necesitățile de azi,
de asemeni **dispensariile** etc etc.

"Rog pe dl ministru , pentru a putea dezvolta o interpelare , **să-mi pună la dispoziție** , prin Biroul Adunării , **următoarele acte și dosare** : tabloul de **spitale existente** înainte și după război ; tabloul de **circumscripții sanitare** de la orașe și sate ; **retribuțiile personalului** , înainte și după război ; **bugetele materialelor sanitare** , înainte și după război ;

- **NNSăveanu** : Se va comunica d-lui ministru al Sănătății .
Radu Lasca / 25 iun.'34

20.) Întrebări, comunicări , 28 iun.'34

(DAD, MO 9, 28 iun.'34, p. 477)

- **dr. M.Mărcuș** (vicepreșed. Cameră) - conduce ședința

a) dr. T.Iacobescu (PNȚ) Întreabă pe **Gh.Tătărăscu** (Apărare Națională) , **dacă** nu crede că trebuie **să ia urgente măsuri** pentru **ajutorul nefericiților ofițeri și subofițeri** atinși de **tuberculoză**, internați la **sanatoriul Lăculețe** . La 1 oct.'34, acestora le expiră termenul de disponibilizare , devenind pensionari , în retragere , pe pensii de mizerie .

b) dr. N.Hasnaș, întrebare pentru Gh.Tătărăscu (Apărare Națională) , 28 iun.'34
Ce măsuri înțelege să ia ministrul Apărării Naționale , atât **pentru recruții** - care **se înrolează sănătoși și se îmbolnăvesc de tuberculoză în timpul serviciului militar** și **trebuie ținuti în sanatorii** până la vindecare , întrucât ei **răspândesc tuberculoza în populația rurală** - cât și asupra **ofițerilor care se îmbolnăvesc de tuberculoză în timpul serviciului**, care ar trebui pensionați cu pensia gradului .

De răspunsul primit , va depinde dacă va transforma întrebarea în interpelare .
dr.Iacobescu , Hasnaș / 28 iun.'34

21.) **Dr. Costiniu** (ministr.Sănătății) , **Skupiewski** (raportor

Legea sanitară, Senat , 28 iun.'34

("Adevărul" , 29 iun.'34)

[LD : nu am studiat legea în amănunt. Dar trebuie să subliniez că **ea era făcută de medici , reprezentați destul de bine în Parlamentul român**]

- **DRIoanișescu** (PNȚ) :) legea , de fapt , distruge întreaga **Lege sanitară** din 1930.

- **dr. Teofil Lupu** : aduce unele observații , dar o va vota ;

- **dr. Skupiewski** (raportor) : respinge criticile lui DRIoanișescu ; proiectul actual doar corectează unele ... din legea PNȚ.

- **dr.Costinescu** (ministrul sănătății) : **Legea din 1930**, alcătuită de **dr. Moldovan** , a fost **modificată chiar de DRIoanișescu** - care nu este medic - în 1932 .

Actualul proiect , nu este al lui , ci este **cerut de întreg corpul medical** .

Preocuparea lui este **să facă ceva pentru sănătatea și igiena satelor**.

Modul de recrutare a personalului sanitar pentru sate este o chestiune f. importantă.

Prin această lege, această recrutare s-a scos de sub influențele politice .

Separarea medicului sanitar de cel igienist a fost o eroare , și de aceea a scos-o .

A prevăzut în bugetul ministerului încă 200 de medici de circumscripții .

22.) **dr. Isăcescu** / 10 dec.'34

▣ **Sănătatea poporului**

[LD : un alt domeniu care a **preocupat lumea politică** a timpului , a fost **organizarea sanitară**.

Chiar dacă programul dr.Isăcescu nu era cu totul original , chiar dacă era , în mare parte , un program ideal , greu de înfăptuit , este **remarcabil că un partid minuscul îl aduce în dezbaterea Parlamentului** și , prin **emulație, contagiune și competiție** , el va intra pe **agenda partidelor, a guvernelor, a Ministerului Sănătății**, și va avea drept rezultat ceea ce noi numim "**civilizația interbelică sanitară**"

Ca și în alte domenii , mai ales **sănătatea populației de la sate** ... nu a atins standardele preconizate de el. Oare de ce ? Cine era de vină ? Clasa politică ?

Înapoierea țărănească ?]

" **Toată ridicarea economică a satelor nu are nici o valoare**

dacă populația este lăsată pradă bolilor și vitalitatea neamului este compromisă. În zadar țăranul are pământ și școală, dacă trupul lui este minat de boală și suferință.

Sănătatea poporului trebuie să fie **grija de căpetenie a oricărui om de Stat**, ori aceasta nu se poate apăra prin **improvizațiuni și timide măsuri paliative**.

Se impun măsuri radicale ca **nici o mamă** să nu mai moară de infecție puerperală, și **nici un copil** să nu se mai piardă din lipsă de îngrijire și de igienă.

[LD : Isăcescu ține un **mic curs de medicină preventivă** - care ar trebui să fie în **grija Statului -și curativă** - care să fie în seama particularilor, cu excepția **tratării săracilor și a bolilor epidemo-contagioase sau sociale** ;

Isăcescu vorbește despre **bolile sociale** - tuberculoza, sifilisul, malaria, pelagra, ș.a. - pentru care trebuie pregătiți **medici specialiști**, bine plătiți, și **medicamente îndestulătoare**]

Este de acord cu înființarea **Eforiilor sanitare** și de ocrotire locală

[**anunțată în Mesaj**] ,

pentru că **cu cârpei și oblojeli, nu se asigură sănătatea unui popor**.

Propune, în numele PT, în acest scop, **un program** :

a) **Toate serviciile** și instituțiile sanitare din municipii și seviceile sanitare județene, să fie administrate **numai prin Eforiile sanitare** și de ocrotire locală ;

b) **Eforiile** să fie alcătuite de **persoane competente** și cu **dragoste de sănătatea publică** ;

Ele vor fi **scoase de sub influențe politice** .

c) **Comunele și județele** obligate să verse lunar **10-15 %** din veniturile lunare, acestor Eforii ;

d) **Ministerul Sănătății**, din bugetul general, **va complecta lipsurile Eforiilor**;

e) **Eforiile** vor sta sub **controlul și îndrumarea exclusivă a Ministerului Sănătății**;

Propune, în același scop, în numele PT, **normele** :

/ Sănătatea publică coordonată numai de **Ministerul Sănătății** ;

/ Descentralizarea serviciilor sanitare pe **municipii și județe** ;

/ **Inspectoratele sanitare** - vor asigura îndrumarea și controlul;

/ Celula esențială : **circumscripția rurală și urbană**, cu maximum 10.000 locuitori ;

/ În centrul fiecărei circumscripții : **un dispensar, o infirmerie, o baie populară și locuință pentru personalul sanitar, un mijloc de transport** ;

/ Fiecare circumscripție va avea **un medic igienist și o moașă cu diplomă** ;

/ **Rolul medicului de circumscripție** : descoperirea, izolarea și prevenirea bolilor epidemo-contagioase și a celor sociale ; îngrijirea gravidelor și nașterilor ; îngrijirea copilului de la naștere până la adolescență ; îndrumări pentru igiena personală și a locuinței.

/ **Comitetul sanitar local** (cetățeni fruntași, cu dragoste pentru sănătatea publică) va sprijini în toate medicul de circumscripție ;

[**Dr.Isăcescu propune și un model de organizare și de atribuții pentru circ. județene și municipale** . Într-un cuvânt, vine cu un autentic plan al unui ministru al Sănătății !]

Isăcescu propune, în numele PT, și un **plan de organizare pentru medicina curativă** :

Fiecare municipiu și capitală de județ, trebuie să aibă :

a) **Spital central** cu secțiuni de boli interne, chirurgie, ginecologie și obstetrică, nas, gât, urechi, boli deochi, boli contagioase, laborator de chimie și bacteriologie, secțiune de electro-diagnostic și terapie ;

b) **Spitale -sanatorii** pentru izolarea și îngrijirea tuberculoșilor irecuperabili ;

c) **Preventorii la munte și la mare**, pentru îngrijirea copiilor debili, candidați la tuberculoză ;

d) **Sanatorii de altitudine**, pentru tratarea tuberculoșilor incipienti ;

e) **Ambulatorii -policlinici** cu aceleași secțiuni ca și spitalele centrale ;

f) **Spitale pe specialități**, după nevoile locului : :: tuberculoză, pelagră, trachom, etc etc

Personalul medical și personalul sanitar ajutător - surori de ocrotire, surori de caritate, oficianți și agenți sanitari, infirmiere, moașe, etc etc ... trebuia **disciplinat, plătit, pensionat**, numai de **Ministerul Sănătății** .

"Sănătatea, ca și dreptatea, formează un tot specific și trebuie să fie tratată ca atare "

(**Aplauze pe băncile PT**)

dr.M.Isăcescu / 10 dec.'34

23.) C.Tătăranu (PNL, raportor la Mesaj) discurs final la Mesaj, 17 dec.'34

Madgearu, Călinescu - clarificări polemice.

(DAD, MO 19, șed. din 17 dec.'34 , p. 375- 380)

[LD : deputat de R.Sărat. Se străduiește destul de onest să radiografieze **situația țării** , pe care o raportează la **soluțiile avansate de partidele din opoziție**.

Este în impas față de formula **statului țărănesc** , provocând la oarecari clarificări din partea național-țărăniștilor, după care ... totul se transformă în **penibila ciorovăială**,

" noi " - " voi "] Document integral - **fișier PNL**

Programul " țărănesc " / Programul liberal ...

-**Tătăranu** : Coborând de pe planul teoretic **pe plan practic**, să vedem dacă cel puțin **aplicarea doctrinei pe teren** , vă îndreptățește să veniți astăzi cu formula **statului țărănesc**.

DI.Mihalache pretindea, într-un **discurs ținut la Câmpulung**, că **pătura țărănească** are nevoie de îndeplinirea cât mai grabnică a **trei postulate mari** , pentru deplina ei dezvoltare :

1.Sănătatea fiziologică , printr-o bună politică sanitară ;

2.Sănătatea materială, printr-o politică agrară ;

3.Sănătatea morală , printr-o politică de învățământ primar .

Îmi voi permite să analizez care au fost aplicările pe teren, **în timpul guvernării dvs**, pentru **realizarea acestor trei postulate** .

Politici sanitare ...

În materie de **politică sanitară** , ați inaugurat **închiderea pur și simplu a spitalelor** , din motive bugetare , nevalabile în materie de luptă declasă ; **ați încetat politica dispensariilor rurale** ; Basarabia trăește sub teroarea tifosului exantematic ; **ați micșorat posturile de medici și a trebuit să venim noi ...**

- **Madgearu** : Vai de mine !

- **Tătăranu** : ... **ca să mărim numărul spitalelor** .Am cifrele aici, d-le Madgearu , dl ministru lamandi vi le va da cu prisosință .

- **Madgearu** : V-ați împărțit cifrele !

- **Tătăranu** : Am inaugurat și politica de **dispensarii rurale**, și politica **sporirii numărului de medici** la țară cu **20%** ; am mărit de la 2.400 la 3.400 numărul paturilor în sanatoriile de tuberculoși ; am dat prime la doctorii ce merg la țară ;

- **Madgearu** : Numai că înaintea dvs. , în ultima noastră guvernare , s-au sporit posturile de medici rurali și s-a făcut **cel mai serios buget** la Ministerul Sănătății , din câte au fost după război .**Ați copiat programul nostru** .

C.Tătăranu / 17 dec.'34

Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35 - apr.'36

24.) Gh.Tătărăscu(președ.Consiliu,), concluzie la Mesaj, 14 dec.'35

(DAD, MO 14 . sâmbăta, 14 dec.'35 , p. 240- 244)

[-----]

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

▣ **Operă de consolidare : Sănătatea**

[**dr.Costinescu**]

" **Operă de consolidare** apoi : **acțiunea novatoare** desfășurată **pe terenul sănătății publice** , prin **crearea de noi spitale și dispensare** și prin organizarea a **noi poziții de rezistență** și de **prevenire împotriva bolilor și epidemiilor** care amenință rasa noastră. (**aplauze prelungite la majoritate**)

" **Am înființat** , astfel, **33 de spitale noi**. Am reparat **262 de spitale** care se găseau în stare de adevărată ruină. **Am redeschis** și pus în funcțiune **70 de spitale** care își

închiseseră de mult porțile pentru lumea suferindă. (aplauze prelungite la majoritate)

" Am sporit asistența medicală și anumite centre de la sate și orașe prin înființarea a **243 dispensare noi**, altele sunt în curs de construcție, și prin **repararea a 146 dispensare vechi**. Am asigurat **o mai bună organizare** și funcționare a celor **320 spitale județene și comunale**, trecute în întreținerea Statului. **Am aprovizionat spitale** atât de lipsite de cele necesare unei funcționări normale, dându-li -se **medicamente** pentru 120 milioane lei și materiale pentru 153 milioane lei. (aplauze prelungite la majoritate, strigăte de bravo)

" Am intensificat **asistența medicală** în anumite **centre de la sate**, prin crearea a **200 posturi** de medici și **250 posturi de agenții sanitare** pentru comunele rurale, prin acordarea unei **prime de salariu medicilor tineri stabiliți la sate** și prin **crearea eforturilor sanitare**.

" Am înființat **44 de echipe speciale** pentru **combaterea tifosului exantematic** în unele județe din **Moldova și Basarabia**, unde boala luase aspecte endemice. (aplauze prelungite la majoritate)

" Pentru **combaterea bolilor sociale**, și în special a **tuberculozei**, care a luat proporțiile unui adevărat flagel, s-a înființat "**Liga contra tuberculozei**", asigurându-i un buget de **120.000.000 lei anual**. În cadrul acestei noi și puternice organizații, s-au creat secțiuni speciale la unele spitale, s-a mărit capacitatea sanatoriilor actuale și s-a început construirea 7 sanatorii noi. (aplauze prelungite la majoritate)

" **Am reorganizat asistența urmașilor și victimelor războiului**, prin **înființarea IOV**, și prin cererea a **4 cămine pentru studenții orfani de război**.

" Construcția a **12 căminuri de ucenici**, în valoare de **128. 142. 332 lei**, crearea a **2 institute de psihotehnie**, crearea **cursurilor de perfecționare și a burselor de specializare pentru muncitori**, ridicarea a **noi localuri pentru casele de asigurare**, **spitale și dispensariile muncitorești** în valoare de **59.406. 557 lei**, completează această operă de asistență.

" Ea apare cu atât mai însemnată și mai binefăcătoare cu cât **a fost îndeplinită după o lungă perioadă de lipsuri** în domeniul asistenței publice și într-un timp de mari dificultăți bugetare ." (**vii aplauze prelungite la majoritate**)

[-----]

Gh.Tătărașcu / 14 dec.'35

Guvern Tătărașcu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37

25.) **Mesajul Regal**, duminică, 14 nov.'36.

(**DAD**, MO 1, șed. din 15 nov.'36 , p. 1-3 ; **D.S. MO 1** , p. 1-3)

[Ministru - **Dr.Costinescu**]

[-----]

" Prin **proiectul ce modifică Legea de Recrutare**, se creiază noi **mijloace de combatere a bolilor sociale în mediul rural** și se aduce o însemnată contribuție la **întărirea armăturii sanitare la sate**. (**aplauze**)

[**LD** : problema sanitară este rareori abordată . La Comunicări, întrebări, din când în când, cite un parlamentar ridică problema vreunui spital (ex. spitalele Brâncovenești) sau situația din vreo stațiune balneară. Este , totuși, o guvernare în care , sub aspect edilitar , se construiesc o serie de așezăminte sanitare ...

Altfel, nu am găsit consemnări deosebite ...]

26.) dr.Mircea Isăcescu (**Frontul Românesc -Vaida**) , discurs la mesaj, 24 nov.'36

(**DAD**, MO 4 , șed. din 24 nov.'36 , p. 32- 37) **Doc.integral** , **fișier Frontul Românesc I Mircea Isăcescu** / 24 nov.'36

▣ Sănătatea publică : rural/ urban

▣ Statistici demografice

[LD : chiar dacă a îmbrățișat proaspăta doctrină vaidistă, **dr Isăcescu abordează această problemă ca un vechi și perseverent țărănist de stânga.**

Fostul "**lupist**", rămas "**țărănist**" și după plecarea lui Lupu , păstrează de aceea zestrea țărănistă intactă . Convertirea lui la "**numerus valahicus**" era de dată recentă

Se vorbește în Mesaj de anumite măsuri care s-au luat sau care urmează să se ia pentru asigurarea sănătății publice. Natural, grija oricărui bun român și a oricărui guvernant trebuie să fie în prima linie sănătatea publică.

Cum trebuie această sănătate să fie mai bine pusă la adăpost ?

Depinde de cum o concepe fiecare grupare politică și fiecare exponent al grupării , atunci când el deține Ministerul Sănătății Publice.

Ca să vă dați seama de cum este astăzi sănătatea și democrația poporului nostru, vă voi prezenta câteva date statistice foarte rezumate :

| Anul | Excedentul de populație |
|------|-------------------------|
| 1930 | 278.627 suflete ; |
| 1931 | 226.000 |
| 1932 | 262.000 |
| 1933 | 242.000 |
| 1934 | 221.000 |
| 1935 | 182.000 |

Prin urmare , rețineți două cifre : 278.627 suflete în 1930, 182.000 suflete în 1935 .

Va să zică **diferența dintre natalitate și mortalitate , ceea ce ne dă sporul de populație, merge descrescând .**

- **Pamfil Șeicaru** : Dvs aveți în vedere doar **elementul românesc ?**

În Banat el este în continuă scădere, iar elementul șvăbesc în plină creștere.

- **Isăcescu** : Șeicaru a adus în discuție **un element foarte interesant , care atinge și problema lui numerus valahicus.Dar o va aborda cu alt prilej.**

Deocamdată el vrea să atragă atenția asupra altor fenomene.

Se afirmă că numărul populației noastre este **numai de 18 milioane.**

La 1 ianuarie 1936 aveam 19.196.000 suflete . Iar de atunci, socotind sporul de 200.000 **avem cca 19.500.000 suflete .**

Din acestea, rural **15.630.000 suflete**
, urban **3.565.000 suflete (20%)**

- **Șeicaru** : Puneți dvs și această problemă :

proporția elementului românesc în pătura rurală , față de proporția elementului românesc în populația urbană.

- **dr. Isăcescu** : Se vorbește în Răspuns la Mesaj, de unele măsuri pentru apărarea sănătății publice. **Sănătatea publică nu se poate îngriji , nu se poate rezolva, numai prin elementul " medicină " și " medic " .**

Sănătatea publică este în funcție de 3 mari factori : economic, educativ și medical.

/ Facem campanii împotriva **exantematicului**. Echipe de medici și personal ajutător, trec mereu prin sate și **fac deparazitare** . A plecat echipa, dar **locuitorul nu are a doua cămașă, nu are săpun, și ciclul de parazitare/ deparazitare se desfășoară matematic !**

Iar noi **nu suntem în stare să desființăm această rușine a civilizației, tifosul exantematic, mai ales în Basarabia !**

/ Mereu trimitem echipe de medici să combatem **pelagra**.

Constatăm cazurile, le înregistrăm, dăm statistici, administrăm un medicament ...

Dar ce poate să facă medicamentul când cetățeanul nu are drept mâncare decât mămăligă, și aceea făcută din porumb alterat ?

Locuitorii de la sate nu au grăsimi ...

-**Șeicaru** : Dar aceasta vine numai de la Stat ? Efortul individual nu contează ?

Presupunând că un guvern vrea să ia măsuri de îndreptare ce poate să facă însă un guvern **dacă nu există și replica muncii individuale ?**

Ca o dovadă, experiența făcută de dl Mihalache, care a învățat pe țărani cum să-și gătească mâncarea .

Același lucru, l-au făcut echipele regale , formate din studenți, în timpul verii

De la 1919, prea am transformat pe țărani în " asistați" ai Statului !

[**Dr Isăcescu nu mai continuă problema sanitară ...**]

27.) dr.M.Macavescu (PNL) , discurs la Mesaj, Cameră, 25 nov.'36

(DAD, MO 4 și 5 , 25 - 26 nov.'36 , p. 51-52)

dr.M.Macavescu / 25 nov.'36

▣ **Sănătatea .**

[**Dr.Costinescu**]

În ceea ce privește **asistența socială și asistența sanitară**, problema se pune cu o **acuitate crescândă** și devine **urgentă ameliorarea stării de sănătate**.

Mortalitatea este în creștere ; **excedentul populației** în descreștere ..

Trebuie să recunoaștem că **este mult de făcut**, pentru îmbunătățirea stării de sănătate .

Deocamdată, se va face cu acel **proiect legat de Recrutare , deci în colaborare cu armata.**

Dr.M.Macavescu / 26 nov.'36

28.) N.Iorga (PND) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36

(D.S. , MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, p. 77- 86)

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ **Sănătatea**

[**Dr.Costinescu**]

[LD : ca și alții , Iorga trece ușor peste **sănătatea publică... care nu a avut prea mulți sprijinitori și înfăptuitori în România !**]

" În ceea ce privește **sănătatea publică** , poate **înlocuirile prea dese au ținut în loc intenții excelente** , dar desigur, că **bunăvoiața și competența** - atâta vreme cât s-a găsit **un om de meșteșug - nu au lipsit . "**

N.Iorga / 27 nov.'36

29.) Grigore Iunian (PRȚ) , Discurs la Mesaj, Cameră , 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36)

Gr.Iunian / 27 nov.'36

▣ **Sănătatea**

[**Dr.Costinescu**]

" **Voi recunoaște** , deopotrivă, că **sunt în mijlocul guvernului**

- din 30 de oameni se pot găsi - **unii care și-au dat silința.**

Voi recunoaște d-lui ministru Costinescu că **a făcut laudabile încercări de a aduce oarecare îmbunătățiri în ceea ce privește sănătatea publică "**

30.) I.Inculeț (Ministru secretar de Stat , vicepreșed Consiliului de Miniștri) ,

discurs final - la Mesaj, 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 121 - 127)

[-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

▣ **Sănătatea publică [dr. I. Costinescu]**

"De anul trecut, noi am luat în deosebi **ofensiva pe postul sănătății publice** , fiindcă ne-am zis, că **nu poate să fie această țară sănătoasă, dacă nu va fi românul sănătos.** [---]

/ Sub guvernarea liberală s-au numit : un număr de

632 medici noi,

508 de moașe și

263 agenți sanitari.

/ Pentru medicamente: **dacă în 1932 (gov.PNȚ) se dădeau ... 4.328.000 lei !**

sub guvernarea liberală :

în 1934/35 s-au dat ... 42.847.000 lei
în 1935/36 s-au dat...67.491.000
în 1936/ 37 s-au dat81.000.000 (aplauze prelungite la PNL)

Aceasta este opera noastră pozitivă , în ce privește sănătatea publică și nu vorbele acelea goale , care vin de pe băncile Partidului Național Țărănesc

(aplauze prelungite la PNL)

În același timp, s-au făcut dispensare, și s-au construit , s-au amenajat și s-au reparat .646 spitale.

Dlor deputați, cifrele , indiscutabil, sunt impresionante , însă **trebuie de pe acum să spunem că sunt cu totul insuficiente și lozinca guvernului nostru pentru anul în curs este : sănătate, sănătate, sănătate !**

I.Inculeț / 28 nov.'36

31.) **ing.N.Miclescu** (P.C.) - interpelare - 12 mart.1937

Necesitatea unor măsuri de gospodărire a drumurilor

N.Iorga (PND) , intervenții ; **R.Franasovici** - răspunsuri

(D.S. MO 43, șed. din 12 mart. 1937, p. 2455-2456)

Doc.integral - fișier P.Conservator II

[-----]

Ing.Miclescu / 12 mart.'37

▣ **Delăsare condamnată :**

▣ **Degradarea sănătății populației**

▣ **Degradarea drumurilor**

"Tot așa , în altă ordine de idei, **toată lumea știe că populația țării este decimată de bolilele sociale și de alcoolism, că rasa noastră degenerază , că vigoarea poporului nostru se distuge, cu toate acestea, până astăzi, nu s-a făcut aproape nimic în această direcție .**

"Și aici , în chestiunea noastră, **toată lumea știe că șoselele sunt ruinate ; toată lumea își dă seama de necesitatea lor, pentru viața și prosperitatea țării, și cu toate acestea nu s-a făcut nimic.**

"Zilele trecute , **dr Costinescu** ne-a zugrăvit în culori negre starea sanitară a populațiunii noastre de la țară.

Se simțea durerea adâncă a sufletului lui. [-----]

"Dar d-lor senatori, **nu este suficient să vrea ministrul respectiv , trebuie să vrea întregul guvern, și nu e suficient nici aceasta , trebuie să vrea toate guvernele ce se succed, deci toate partidele politice, fiindcă repet , **este vorba de răni adânci lăsate de război, care nu se vindecă de azi pe mâine, este vorba de o operă care nu se poate înfăptui decât de-a lungul anilor, și la care trebuie să contribuie toate guvernele .****

" **Pentru aceasta,însă, trebuie să se convingă opinia publică, după cum s-a convins că este nevoie de înzestrarea oștirii , că e vorba de însăși existența noastră și că această operă nu mai poate fi amânată .**[-----]

"**Anul trecut , am vorbit despre starea nenorocită în care se află populația noastră rurală , din punctul de vedere sanitar.** [-----]

Astăzi am vorbit de problema șoselelor noastre [-----]

Nici o dată,dlor senatori, **nu am regretat că nu am darul vorbirii , fiindcă așfi vrut să transpun din sufletul meu în sufletul dvs , și convingerile mele și îngrijorarea mea.**

"**Aș fi vrut ca cuvintele mele să răsună ca un semnal de alarmă .**

Am vorbit pentru că **am crezut că este de datoria mea să o fac ; n- am avut însă nici un moment speranța că voi fi ascultat ,pentru că [-----] nu au preocupat îndeajuns opinia publică .**

Dar am vorbit cu convingerea că problema aceasta , ca și problema sanitară la sate, va fi atăcată.

Ing.Miclescu / 12 mart.'37

▣ **Apelul MSR : armata, sănătatea, drumurile**

Aceste probleme au ajuns pe planul întâi al preocupărilor opiniei publice și pe planul întâi al Guvernului, pentru că a răsunat un glas - glasul Suveranului țării - care în **discursul pe care l-a ținut de **Anul Nou** , ca răspuns la felicitările care l le adresase guvernul, a spus că, de acum înainte **se cere Guvernului** - și cere tuturor**

Guvernelor **acte de gospodărie**, și că , pentru mioment, **Guvernele trebuie să fie preocupate** , în prima linie, **de cele trei mari probleme :**

apărarea națională, sănătatea publică și drumurile.

"**Aș fi fericit** dacă prin cele ce v-am spus, **voi contribui măcar cu o iotă la lămuirea dvs** ,în ce privește modul cum va fi dezlegată această problemă "

(**Aplauze prelungite,unanime, îndelung repetate**)

N.Miclescu / 12 mart.'37

Guvern Tătărescu . Vacanța parlamentară . Succesiunea. Alegeri . 1937

32.) Congresul tineretului PNȚ- Ilfov . , 4 oct.1937

("Dimineața" , an 33, nr. 11.060, 5 oct.1937)

prof. **I.C. Petrescu** (secretar g-ral PNȚ-tineret)

▣ **Statul național -țărănesc**

▣ **4 pietre unghiulare :**

[LD : ce stat frumos era " **statul național țărănesc**" !

Dar câtă **găunășonie** cuprinde fiecare " **piatră unghiulară**" !

La congresul profesorilor universitari PNȚ , unde s-a discutat problema tineretului , **președintele PNȚ I.Mihalache** , a lămurit în chip plastic, **imaginea statului național -țărănesc**. **Cele patru pietre unghiulare de la temelia construcției statului național-țărănesc , sunt : lumină, sănătate, gospodărie și dreptate** . [-----]

Sănătate ! Un neam cu o putere de vitalitate mai mare decât a tuturor neamurilor din Europa [**LD ?!**] , ros de boli și mizerie , vede îndurerat , cum odraslele lui , care se nasc din belșug, **mor înainte de vreme** .

O mortalitate înspăimântătoare la un popor cu o vitalitate impresionantă .

Partidul nostru își propune să redea sănătatea și vigoarea acestui popor

[**LD ?!**] **slăbit de mizerie și de lipsa asistenței medicale și igienice** .

Partidul nostru va mobiliza o armată întreagă de medici și higieniști , [LD ?!]

pentru întărirea și însănătoșirea națiunii.

Cine are curajul de a se împotrivi acestei acțiuni mărețe ? [-----]

Se vor tulbura, de sigur, moravuri învechite .

Multe culcușuri căptușite cu mătase vor dispărea .

Dar care bun Român nu simte în el chemarea de a contribui

ca **opera de dreptate să se plinească întru totul ? [LD ?!]** [-----]

Se sperie și se împotrivesc **incapabilii** [-----]

Se sperie și se împotrivesc **incorecții** [-----]

" **Un regim nou , într-o țară nouă** , alungă de la posturile de conducere **pe cei**

necinstiți , care **și-au bătut joc** de această țară, **infințând colții** în bunurile ei

ca și **animalele de pradă** . **O zidire nouă nu suferă sălbăticiuni** , cu care **guvernările**

liberale au minat puterea acestui neam. **Nouă țară, noi moravuri** .

În atmosfera care se va crea, **necinstiții se vor asfixia** ."

////////////////////////////////////

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ **Misiunea statului național -țărănesc : # sănătatea țăranului**

[LD : "**statul țărănesc**" descris de Madgearu , **seamănă leit cu " statul liberal"** , din **doctrina , programul și înfăptuirile PNL !**

Deosebirea constă doar pe punerea unui **accent de clasă , " țărănist"** ,care poate fi taxat fie de **utopie** fie de **demagogie** , în orice caz de **iluzionare și flatare a țărănimii , undeva , departe , în viitor]**

Madgearu /

[# sănătatea țaranului]

" **Statul național-țărănesc** , înzestrat cu această armură economică ,
va realiza **asistența medicală efectivă pentru populația rurală**
și o organizare de igienă și medicină prevenită ,

care să pună marea masă a populațiunii la adăpost de îmbolnăvirile evitabile ,
îmbunătățind **condițiile generale de salubritate și de viață**.

În acest scop, **se vor mobiliza toate mijloacele materiale și toate forțele medicale și
administrative ale țării** , într-o cruciadă pentru îmbunătățirea condițiilor de sănătate și
viață a populației rurale "

Congres PNȚ -tineret -Ilfov / 4 oct.'37

33.) C.Argetoianu, Partidul Agrar / Programul :Sănătatea / , 31 oct.'37

(Rev." *Parlamentul Românesc*" - (11-20) dedicat partidelor politice)

C.Argetoianu /

▫ Programul PNA

[-----]

[Sănătatea]

Una din **preocupările constante ale PA** și a conducătorului său ,

este **problema sănătății publice** , și în special a **organizării asistenței sanitare la sate** .

Combaterea **bolilor sociale**, organizarea **combaterii epidemiilor și combaterea
mortalității infantile** , sunt considerate ca **imperative naționale** , pentru satisfacerea
cărora **trebuesc făcute toate sacrificiile**. Cu ocazia congreselor sale, **PA a înfățișat un
metodic plan de organizare a marei ofensive sanitare** , ce trebuiește începută cât mai
curând.

De altfel, la **congresul din nov.1936** , pe primul plan al problemelor de rezolvat de
orice guvern , era **problema sănătății și a drumurilor** .

C.Argetoianu / 31 oct.'37

34.) Gh.Tătărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărăscu -sosirea de la Ankara)

[-----]

Tătărăscu / 2 nov.'37

▫ Sănătatea publică

[**Constantin Dimitriu / dr. Ion Costinescu / Ion Nistor - Valeriu Roman / Ion
Costinescu**]

" În domeniul **sănătății publice**, unde am găsit **goluri și lipsuri primejditoare** ,
acțiunea Guvernului nostru s-a desfășurat în proporții fără precedent .

Cifrele vor vorbi în această parte a înfăptuirilor noastre mai elocvent decât orice expunere

În acești ultimi 4 ani :

Am redeschis peste 40 de spitale județene, înzestrându-le cu toate materialele necesre

Am construit 80 de localuri noi de spitale, din care , 13 de chirurgie și 38 de contagioși

Am reparat radical și am renovat 217 spitale.

Am construit 549 dispensare , în diverse centre rurale .

Aceleași mari și rodnice efortări au fost făcute pentru **sporirea personalului sanitar** :

Am sporit **numărul medicilor de circumscripții și spitale** , de la **2.200** , la **3.200** ,

în special la sate , având azi **1 medic la 10.000 locuitori** (în 1933 , era 1 medic la

16.000 locuitori)

Am sporit personalul auxiliar , agenți sanitari, moașe, surori de ocrotire ,cu **1.600**

posturi noi ,organizând, în același timp , **scoli speciale de agenți sanitari și de surori
de ocrotire**.

" Pentru combaterea bolilor sociale , în special a tuberculozei, s-a creat "**Liga contra
tuberculozei**" , așezată **sub președinția MSRegelui**.

Pentru combaterea acestui flagel, **s-au construit 7 sanatorii noi**, și s-au construit la
toate spitalele județene **pavilioane și secțiuni speciale** pentru bolnavii de tuberculoză.

" Deopotrivă de însemnată a fost organizarea celor **40 de echipe mobile și a celor 400**

de cuptoare de deparazitare pentru combaterea **tifosului exantematic** , care bântuie în anumite regiuni și e în stare endemică ; **grație acestor măsuri** , proporțiile epidemiei au fost reduse și în scurt timp **ea va dispărea în întregime**

" De asemenea trebuie să adăugăm la activul acțiunii de asistență medicală, lupta organizată împotriva **paludismului** , prin **asanarea terenurilor mlăștinoase** și care a fost condusă cu tenacitate în regiunile cele mai primejduite ale țării

"Astfel, în acest întreg domeniu, acțiunea guvernului s-a desfășurat novatoare și constituie în istoria organizării serviciului sanitar , unul din cele mai importante capitole . "

Gh.Tătărașcu / 2 nov.'37

35.) Intruniri electorale PSD+PSU + sindicate , 11 dec.'37

("Dimineața" , 12 dec.'37)

A.Întrunire muncitorească , Sectorul Galben

Convocată de **PSD , Str.Teiul Doameni** , nr 76

Ion Bâzga (PSD, sind.tâmplarilor) / 11 dec.'37

" Nu există asemenea liste unice democratice , ele sunt doar în **fantezia** acelor careau trădat **clasa muncitoare** și în **fantezia comunistilor** .În realitate, **pe listele PNȚ** nu sunt decât **membrii acestui partid** , care n-au înțeles și nu și-au luat nici un angajament față de **clasa muncitoare** . Aceștia nu reprezintă decât **interesele claselor capitaliste** al cărui unul din exponenți este **PNȚ** . [-----]

M.Radian (PSU) / 11 dec.'37

Mizeria în care zac străzile acestui **cartier locuit exclusiv numai de muncitori și funcționari** , arată că **nici un partid** care a fost la cârma statului sau a gospodăriei comunale, **nu s-a gândit să facă o cât de mică îmbunătățire** . Este **un cartier** ce zace în **întuneric** , în **gunoaie** , cu grămezi ce degajă **miasme ucigătoare** , cu locuințe ce numai omenești nu se pot numi, **lipsiți de dispensare medicale** , de **o baie populară** , și de alte așezăminte cu caracter social. **Muncitorii** trebuie să aștepte câte **30 -50 minute ridicarea barierii CFR** , ce desparte acest cartier de restul orașului. **Nici un alt oraș din Europa nu oferă un asemenea spectacol** . După ce trece în revistă **suferințele cetățenilor nevoiași ai Capitalei** , el **cere celor prezenți să se facă propagandiști ai listei unice muncitorești** , astfel ca la 20 decembrie

Bucureștiul să poată trimite în Parlamentul Țării , un deputat socialist .[----]

B) Întrunire muncitorească în sectorul Negru

Convocată de PSD și PSU , la sediul PSD din **Șoseaua Pantelimon** , nr. 174,

Ion Vechilu (muncitor , PSD) / 11 dec. 1937

Arată care sunt **nevoile muncitorilor din sector** . **Toate partidele burgheze** , chiar și cele ce își spun democratice, **nu au făcut nimic pentru clasa muncitoare** .

" Numai un partid de clasă , un partid muncitoresc , poate să lupte cu sinceritate și cu folos pentru **nevoile muncitorimii** de toate categoriile.[-----]

PSD + PSU / 11 dec.'37

36.) Gh.Tătărașcu , discurs radiofonic, înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 13 dec.'37 **Răspuns la criticile lui Maniu** .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + **foto Tătărașcu** la microfon)

Doc.integral : fișier Guvern Tătărașcu - XV -

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

▣ Campania electorală

" Lupta electorală este în plină desfășurare .

Pretutindeni **se ciocnesc programele , criticile și făgăduelile , pasiunile și interesele** . În decursul acestor lupte **s-au rostit critici și observațiuni obiective** ,privitoare la **guvernarea noastră din trecut și la programul de guvernare pentru viitor** .

" Am datoria să **privesc cu mulțumire și cu recunoștință aceste critici** și aceste observațiuni , întrucât el constituiesc și **un imbold și un îndreptar** .

" În același timp. Însă, **s-au rostit și critici nedrepte** , care , **alterând adevărul** , au drept

scop **crearea unei atmosfere defavorabile guvernului.**

Pe această cale voiesc să răspund acestor critici . "

Gh.Tătăreanu / 13 dec.'37

▣ Guvernarea de 4 ani

" Așa dar , o parte din criticii noștri **tăgăduesc opera de consolidare ce am săvârșit** în ultimii patru ani . În fața țării , eu **întreb pe acești critici** : [-----]

Da sau nu - am creat **80 de spitale noi** , am redeschis **40 de spitale județene** , am fondat **549 dispensarii noi** , creind în același timp **1000 de posturi noi de medici** , pentru ameliorarea sănătății și a igienei publice ? [-----]

Gh.Tătăreanu / 13 dec.'37

▣ Programul de mâine = program de continuitate

▣ Program de muncă, de vrednicie și disciplină

[-----]

Ce vom face mâine ?

Vom continua , în primul rând, acțiunea noastră de **întărire a armatei , a scoalei , a bisericii , a sănătății publice** , pentru care am cerut în trecuta guvernare jertfe fără de număr.

Vom continua acțiunea noastră de **gospodărire** , care a dat în toate domeniile , în acești ultimi patru ani , atât de numeroase și de strălucite roade .

Vom continua într-un ritm și mai rapid această **politică de construcție și de consolidare** , dar , în același timp , vom face o hotărâtă **politică de înnoire** , în toate ramurile vieții naționale " [-----]

Întărirea clasei muncitorești

" Deopotrivă , **vom ridica nivelul de viață al muncitorimii** noastre . [----]

sporirea așezămintelor de asistență , de ocrotire , de cultură , vor crea muncitorimii **condițiile de dezvoltare** reclamate de **năzuințele vremurilor** noastre , **izvorite din solidarism și respectul demnității omenești** .

Gh.Tătăreanu / 13 dec.'37

Guvern Goga-Cuza

28 dec.'37 - 9 febr.'38

Guvern Miron Cristea I, II

10 febr.'38 - febr.'39

37.) Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :

IPSS Miron Cristea (Guvernul) ; **N.Marinescu** (Sănătate și Asistență Socială)

Rapoartele miniștrilor **Guvernului Miron Cristea** , pe anul 1938 :

Arh.I.C , fond Președinția Consiliului de Miniștri , dosar nr. 93 / 1938)

(AIC, fond Ministerul Propagandei Naționale , dosar nr. 392 , fila 18-25 -31)

IPSS Miron Cristea ; **N.Marinescu** (Sănătate și Asistență Socială)

[LD : este de subliniat faptul că , prin schimbarea regimului politic din 1938 , România , cu excepția reformelor politice , nu suferă schimbări în structura economică , socială , militară , culturală . În aceste domenii ,se constată o continuitate , încât performanțele în diverse domenii , reprezintă acumularea progresului în cei 20 de ani de la întregirea țării . Fac această precizare , pentru a se înțelege acea faimă a anului 1938 -ca an de vârf al dezvoltării României întregite , ca rezultat al guvernării partidelor , nu a noului regim !]

IPSS Miron Cristea /

▣ Raportul guvernului

/ **legislația muncii** - însuflarea încrederii muncitorilor , satisfacerea nevoilor lor în caz de boală , și bătrânețe , 8 ore de muncă , construirea de locuințe , îmbunătățirea Asigurărilor Sociale , Organizarea activității cultural -artistice
" Astfel pacea socială s-a sălășluit printre ei și curentele extremiste nu mai au teren de-a prinde și a-i induce pe căi greșite "
Miron Cristea /

Agricultura / Țărănimea

Țărănimea a fost obiectul unei preocupări permanente : 7 spitale noi, 18 în construcție,
63 dispensare , 175 băi populare , 19.057 fântâni noi, 22.046 bălți curățate , șanțuri, drumuri ... O mare ofensivă sanitară (8000 personal implicat) , a dus la dispariția tifosului exantematic.

////////////////////////////////////

N.Marinescu

▣ Sănătate și Asistență Socială ,

/ Reorganizarea Ministerului Sănătății și a ramificațiilor
/ Crearea a 50 de noi circumscripții sanitare
/ Sporirea personalului : 435 medici , 27 farmaciști , 2 chimiști , 62 surori ,
/ Angajarea temporară a 131 medici , 420 agenți sanitari , 224 moașe
/ Dotarea cu aparatură medicală de toate categoriile , medicamente , instrumente
/ Întărirea disciplinei în munca sanitară
/ Casă de credit , ajutor , economie , pentru personalul sanitar
/ Tifosul exantematic - aproape eradicat ;
/ Scarlatina (prin vaccin) - limitată
/ Febra tifoidă - număr redus
/ Măsuri ptr stăpîrea malariei , sifilisului , pelagrei, leprei, tuberculozei , cancerului
Asistența publică (50 de instituții) este foarte puțină , față de necesități,
lăsată pe seama carității publice . S-au luat unele măsuri :
/ Protecția mamei : 375 centre de puericultură și 350 în curs de amenajare
/ Cu sprijinul Fundației Regale și a societății " Astra" , s-a desfășurat o amplă acțiune de explorare și educație sanitară (9.107 conferințe) , cu concursul a 2242 medici, 5548 personal sanitar inferior, 144.696 persoane.
/ Au fost dezinfectate 3.140. 840 locuințe (¾ din existent) ; s-au construit 19.057 fântâni ; 754.387 latrine ; s-au curățat fântâni, bălți, 446 km șanțuri ..
/ Au fost investigate 7.769.434 persoane (1/3 din totalul populației)
/ Funcționează 498 cantine ptr copiii săraci (caritate publică)
/ S-a organizat înv.sanitar
/ Înzestrarea spitalelor

////////////////////////////////////

Rapoarte / 1938

Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

Gral medic N.Marinescu (continuă)

38.) 8 febr.'39 Declarația -program a guvernului FRN

("România", an II, nr.250, 9 febr.'39)

[LD, 2004:am ziarul ,pag.6-7 ,cu **extrase din program și cu fotografiile titularilor pe departamente** .
(" Timpul ". nr. 250,9 februarie 1939 + foto ministrii în casete -cu principalele obiective)

[LD:cum peste o lună patriarhul Miron Cristea va muri, acet Program va deveni, în fond, **programul guvernării Armand Călinescu.**

e)g-ral dr.N.Marinescu,Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale

-Înființarea de **spitale de boli sociale** în fiecare ținut ;
-Punerea în funcțiune a noilor **spitale și preventorii , cu medici specialiști** ,pentru tuberculoși, canceroși,malarici,pelagroși și leproși
-Reorganizarea asistenței sanitare în **dispensarii, spitale rurale și spitale județene ;**
-**Institute de igienă , în fiecare ținut:** laboratoare de bacteriologie mobilă ; băi populare ,
cuptoare de deparazitare ,etuve de dezinfecție, echipe mobile de radiologie ,
centre antirabice în fiecare ținut
-**Spitale rurale** cu secții pentru **maternități și puericultură** cu grijă deosebită pentru mamă și copil .

[* LD:notă N.Marinescu]

Fratele generalului Gavrilă Marinescu, din camarila carlistă (asasinat de legionari, la Jilava ,în 1940)
Ministru al Sănătății în guvernele carliste (1938-27 sept '39), apoi în guvernul de concentrare
(23 august -4 nov.'44)Arestat la 5 mai 1950, condamnat la 5 ani închisoare .Detenția la Sighet .Eliberat în 1955 .

-Statornicirea și permanentizarea măsurilor din '38

Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale,în urma documentării minuțioase, la care a ajuns la sfârșitul activității anului trecut , hotărăște pentru anul în curs **statornicirea și permanentizarea tuturor măsurilor** care s-au găsit eficace **pentru apărarea și ridicarea sănătății publice** , precum și **pentru o organizare a asistenței sociale cât mai apropiate specificului țării noastre** .

...sănătatea în mediul rural

Astăzi **având problemele** pe care le ridică sănătatea publică la noi în țară **bine conturate** ca întindere și **bine precizate** ca adâncime ,s-a putut stabili că **aceste probleme se referă mai ales la mediul rural ,la masa mare a națiunii ,deci ele ating izvorul de energie și de viață a poporului nostru** ;de aceea o primă indicațiune pentru activitatea viitoare este **accentuarea acestei activități ,mai ales în mediul rural**

...coordonarea factorilor sociali

O primă preocupare va fi, ca în colaborare cu celelate Departamente să se ditije și să se coordoneze **activitatea factorilor sociali cari contribuie la promovarea sănătății** , căutând a se realiza astfel **ridicarea standardului de viață** , mai ales în mediul rural.

...măsuri de igienă individuală și colectivă

Se va da o deosebită atențiune **tuturor măsurilor de igienă individuală și colectivă** pe toată suprafața țării noastre (trenuri -băi , construirea de băi populare) căutând ca printr-o perseverență și permanetă aplicațiune a acestor măsuri să se ajungă la **formarea și educațiunea populațiunii**

...institute de igienă pe ținuturi

[LD:atenție:să nu confunzi **ținutul (cf. noii împărțiri teritoriale)cu județul**]
Pentru realizarea acestor deziderate , vor lua ființă **în fiecare ținut , Institute de igienă** , iar Inspectoratele respective vor fi prevăzute cu **laboratoare de bacteriologie mobile, cuptoare de deparazitare ,etuve de dezinfecție mobile, echipe mobile de radiologie etc**

-Profilaxia boalelor sociale

...spitale ,preventorii, sanatorii de boli sociale

Profilaxia boalelor sociale , a căror număr și gravitate sunt amenințătoare ,va primi o organizare metodică prin înființarea de **spitale de boli sociale în fiecare ținut** , în jurul cărora vor evolua **echipe de medici specialiști** , pentru a se ține continuu evidența și a se combate și îngriji în mod permanent aceste boli.

Se va căuta să se completeze întreg **arsenalul terapeutic al acestor boli sociale** prin punere în funcțiune a **nouii sanatorii de tuberculoși, spitale ale malariei, centre pentru tratamentul cancerosilor, spitale de pelagroși , leprozerii** etc etc

Se vor crea , de asemenea, **stațiuni noi antimalarice** în regiunile bătuite mai mult de acest flagel și se va duce mai departe **campania de asanări a terenurilor malarigene**.

...Spitale județene și rurale

Asistența medicală în **dispensarii , spitale rurale și spitale județene** , va fi completată și organizată în așa fel, pentru ca acestea toate **să răspundă mai bine scopului** și să dea un randament cât mai mare în folosul sănătății publice.

Se va da o mai bună întrebuințare spitalelor rurale , prevăzându-se cu secțiuni de **maternitate și puericultură** , iar **spitalele județene** vor fi organizate în așa fel , încât să răspundă la îngrijirea bolnavilor de toate categoriile

...Protecția mamei și copilului

Se va da o deosebită atențiune **protecțiunii mamei și copilului** și în acest scop **se va pregăti legea necesară** .

-Îndrumarea personalului

O preocupare deosebită va fi **îndrumarea și formarea personalului sanitar superior și în special acelaia destinat să acționeze în mediul rural**.

Se va pregăti **medicul rural al țării** într-un *Institut Superior de Sănătate* , ce va lua ființă , iar **personalul sanitar inferior** va găsi în fiecare ținut câte o școală respectivă .

-Mărirea capacităților spitalicești

O deosebită grijă se va pune pentru **buna întrebuințare a fondurilor** destinate materialelor sanitare , pentru ca , **în limitele prevederilor bugetare** , să se poată să se achiziționeze **materialele sanitare necesare** funcționării tuturor instituțiilor de sănătate din țară și se va da o grijă deosebită **mării capacității de spitalizare a țării** , **care abea atinge procentul de 5 % față de necesitățile actuale**

Pentru a completa organizarea sanitară a țării , **vor lua ființă încă 50 de circumscripții sanitare , 10 județe se vor declara model** , câte unul pe Ținut , se va ridica la **300 numărul de dispensare de puericultură** din toată țara, și vor lua ființă cele **30 de subcentre noi de tratament antirabic**.

-București: model și unire cu Fundația Rockefeller

Se va completa **organizarea sanitară a orașului București** , după modelul centrului de sănătate existent , **creat în unire cu Fundația Rockefeller** , organizându-se pe **4 sectoare** și completându-se puterea de spitalizare a Bucureștiului , prin **crearea unui nou spital de specialități** .

B)Declarația -program a noului guvern , 8 febr.'39

("Timpul " nr. 250, 9 februarie 1939 + **foto ministrii** în casete -cu principalele obiective)

g-ral dr. N.Marinescu / 8 febr.'39

▣ **Sănătatea publică**

- Înființarea de **spitale de boli sociale în fiecare ținut** ;
- Punerea în funcțiune a **noilor spitale și preventorii** , cu medici specialiști , pentru tuberculoși , canceroși , malarici , pelagroși și leproși
- Reorganizarea **asistenței sanitare în dispensarii, spitale rurale și spitale județene** ;
- **Institute de igienă** , în fiecare ținut : **laboratoare** de bacteriologie mobilă ; **băi populare** , **cuptoare** de deparazitare , **etuve** de dezinfectie , **echipe mobile** de radiologie , **centre antirabice** în fiecare ținut

- **Spitale rurale** cu secții pentru **maternități și puericultură** cu grijă deosebită pentru **mamă și copil** .

- **Organizarea** sanitară a **Bucureștiului**, se va reorganiza după **modelul** și cu **concursul centrului de sănătate Rockefeller** , pe 4 sectoare și cu înființarea un **Spital de specialități**

Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale , în urma terminării documentării minuțioase , în anul 1938, în 1939 va statornici și permanentiza măsurile eficace pentru **apărarea și ridicarea sănătății publice** , pentru **organizarea asistenței sociale** , cât mai aproape de specificul țării noastre . Aceste probleme se referă , **mai ales, la mediul rural**, la marea masă a națiunii, de aceea se impune **accentuarea activității în mediul rural** .

Se va înființa pentru medicii rurali un **Institut Superior de Sănătate** , iar pentru **personalul inferior**, în fiecare ținut , **școli sanitare**.

Sănătatea / 8 febr.'39

39.) Al.Rosetti ,Proiectul de *Răspuns la Mesaj*,Adunarea Deputaților,13 iun.'39

(DAD, MO nr.3, șed. din 13 iun.'39, p. 13-15)

Al.Rosetti / 13 iun.'39

Legislația muncii

" Pe tărâmul social , **noua legislație a muncii** , aplicată în cursul anului trecut , cu **extinderea dreptului de asigurare și pensionare** la noi categorii sociale, și acum în urmă , prin crearea **casei de pensii a scriitorilor români** ,a realizat progrese uriașe în **opera de ajutorare a lucrătorului manual sau inte** Al.Rosetti / 13 iun.'39

Campania sanitară

"Totodată , marea **campanie sanitară** întreprinsă **la sate** , a adus **păturii țărănești** , **sprijinul prețios al medicului** , spre cruțarea atâtor existențe care, din lipsa unei îngrijiri date la timp , erau pierdute pentru colectivitate .

Al.Rosetti / 13 iun.'39

40.) Ion Agârbiceanu* (FRN, Publiciști și scriitori -Cluj) , la Mesaj, Senat 26 iun.'39

(D.S. , MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , p. 158- 164)

Doc.integral . fișier Cultură, presă VI

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Guvernul

" Domnule președinte, d-lor senatori , mie mi se pare că dacă Constituția a îndrumat viața românească întregă pe un drum nou, pe drumul ei firesc, așa după cum îl simt eu , **echipei de lucru a guvernului Maiestății Sale** , i se datorește **punerea în aplicare a principiilor fundamentale ale acestei Constituții** .[-----]

Campania sanitară

" Sau când s-a pornit **marea campanie sanitară** făcându-se acele instituțiuni care privesc **sănătatea țării întregi, sănătatea tinereului** , vigoarea sa, creșterea lui integrală , atunci când s-a văzut că **din inițiativă regală** guvernul pune în lucrare dispozițiuni, legi și măsuri pin care o nouă generațiune poate crește în **deplină sănătate sufletească și fizică**

[-----]

I. Agârbiceanu / 26 iun.'39

41.) Eftimie Gherman (Ex- PSD , FRN , Muncitori) , la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39

(DAD, MO nr. 6 , șed. din 27 iun.'39 , pag. 109 - 113.)

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

Doc.integral : fișier PSD III

Reforma asigurărilor sociale

" Revenind la proiectul de Răspuns la Mesajul Tronului , permiteți-mi aici să exprim iarăși **adâncă satisfacție a muncitorimii** atunci când constatăm că în acest proiect de Răspuns , printre primele reforme sunt enumerate **reforme sociale** care interesează de aproape muncitorimea. Este vorba de **reforma asigurărilor socioiale** , lege care **într-o guvernare de un an și ceva , fără Parlament , a suferit o modificare înspre bine** , și permiteți-mi să adaug că **modificarea pe care nu au fost în stare să o realizeze toate Parlamentele de până acum** (mai mult sau mai puțin democratice) , **toate guvernele** cu mai multă sau mai puțină dragoste față de poporul de jos și față de muncitori , **nu au fost în stare să realizeze** ceea ce a realizat în acest scurt timp un regim despre care multora le-a plăcut și în trecut , iar unora le mai place și astăzi , **să-l denumească regim de dictatură** .

" Reforma aceasta a asigurărilor este **una din cele mai mari satisfacțiuni** care se putea da **clasei muncitoare** . Această reformă a asigurărilor sociale a dus la **îmbunătățirea îngrijirii medicale , la majorarea pensiilor de invaliditate de boală și de bătrânețe** etc. De asemenea , **a fost încurajată acțiunea de construire de locuințe ieftine pentru muncitori** .

Deziderat : asistență medicală pentru țărani ...

" Am fi fericiți dacă am fi putut să înregistrăm și **extinderea asigurărilor** , în special a **asistenței medicale**, medic și medicamente , **asupra populației de la țară** (aplauze)
Mă mulțumesc să exprim aici un deziderat , fără a cere realizarea totală a programului în acest domeniu . În tot cazul , **nu trebuie să uităm de frații noștri de la țară , milioane de țărani și mici agricultori** . Să nu uităm de **durerile lor și de bolile** în care se zbat , să nu uităm de **frații noștri** care , din lipsă de ajutor medical , **mor înainte de vreme** . Este o **necesitate imperioasă să ajungem a extinderea asupra lor a asigurărilor sociale** și să le asigurăm **medic și medicamente gratuite** .
Este adevărat că , în ultimul timp , a fost introdus **Serviciul Social** .
Dar în locul **ajutorului medical sporadic** pe care îl asigură acest serviciu , ar fi mai bine **să se introducă un ajutor permanent pentru cei de la țară** , deoarece tocmai aceștia , din lipsă de mijloace , **nu pot să-și asigure singuri un tratament medical** . "
Eftimie Gherman / 27 iun.'39

42.) Armand Călinescu (ex-PNȚ , prim ministru, ministru de Interne, ad-interim Armată discurs -concluzie la dezbaterile la Mesaj , Adunarea Deputaților , 28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)
Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▣ Guvernarea : activități sociale

"Fără îndoială , **asigurarea ordinii interne și a siguranței Statului** , a constituit o **preocupare de căpetenie** a regimului actual. Dar ar fi să dăm o imagine incompletă a lui , dacă nu am sublinia și **marea operă constructivă** ce s-a întreprins în acest răstimp. În adevăr , **s-a dus o activitate** din cele mai rodnice **în domeniul social** și în acela **al marilor lucrări de interes public** . În domeniul social :

Acțiunea sanitară ...

" Tot în această ordine de preocupări , trebuie să însemnăm și **acțiunea sanitară** . În această privire s-a făcut **un efort excepțional. Studiarea amănunțită a stării sanitare în mediul rural** , luarea a numeroase **măsuri de igienă** , crearea unui număr însemnat de **băi populare** , construirea de **dispensare** și de **mari spitale pentru boli sociale** , vin să se adauge la **activul actualului regim** în ce privește opera socială (aplauze)
Armand Călinescu / 28 iun.'38

43.)